Hey, what's app?

8-18-jarigen en mobiele telefoons

^_^

_<

^_-

-_-

@_@

^-^#

een rapport van:
mijn kind online

mogelijk gemaakt door:
European Commission
Information Society and Media
DIGI vaardig & DIGI veilig

Colofon

Mijn Kind Online
Stichting Mijn Kind Online
KvK Haaglanden 27169250
email: redactie@mijnkindonline.nl
website: www.mijnkindonline.nl

Managementteam Mijn Kind Online:
- Remco Pijpers (directeur en contactpersoon; tel. 06-51436711)
- Justine Pardoen (hoofdredacteur)

De Stichting Mijn Kind Online is een kennis- en adviescentrum op het gebied van jeugd en (nieuwe) media, dat tot doel heeft meer inzicht te verschaffen in de mogelijkheden van nieuwe media, alsook het bevorderen van het verantwoord gebruik daarvan. De activiteiten van de stichting zijn met name gericht op opvoeders en kinderen.
Dit rapport is gemaakt met en gefinancierd door het programma Digivaardig & Digibewust, een samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven en overheid om het aantal mensen dat niet of nauwelijks digitale vaardigheden heeft te verminderen en het verantwoord en veilig gebruik van digitale middelen te stimuleren.

Programma Digibewust
Postbus 262, 2260 AG Leidschendam
T: 070 4190309
F: 070 4190650
email: info@digivaardigdigibewust.nl
website: www.mijndigitalewereld.nl

Medewerkers aan dit rapport
Research en tekst:
- Marion Duimel (kwantitatief onderzoek)
- Remco Pijpers (kwalitatief onderzoek)
- Martine Borgdorff (eindredactie)

Dataverzameling:
- No Ties BV, internetpanel inVotes

Omslag en ontwerp:
- De Ruimte Ontwerpers

© Maart 2012 Stichting Mijn Kind Online

Inhoudsopgave

1. Inhoud van het rapport en onderzoeksopzet 5

2. De mobiele telefoon 7
- **2.1 Wie hebben een mobiele telefoon? 8**
- **2.2 Redenen om er wel of geen te hebben 9**
  - Wel een telefoon 9
  - Geen telefoon 9
- **2.3 Wat voor telefoon? 10**

3. Kosten 13
- **3.1 Aanschaf en maandelijkse kosten 14**
- **3.2 Extra kosten 16**

4. Contact & sociale media 17
- **4.1 Bellen, sms-en, Whatsappen en Pingen 18**
- **4.2 Contact met wie? 19**
- **4.3 Sociale media 21**

5. Ander gebruik 25
- **5.1 Van spelletjes tot wekker 26**
- **5.2 Welke app moet nog uitgevonden worden? 28**

6. Veiligheid en regels 31
- **6.1 Veiligheid 32**
- **6.2 Regels 32**
  - Op school 32
  - Thuis 33
  - Gedragsregels 35

7. Belang van een mobiele telefoon 37
- **7.1 Wat betekent jouw mobiel voor jou? 38**
- **7.2 Verslaving en desinteresse 39**
- **7.3 Probleem of geen probleem? 40**

8. Kwalitatief onderzoek 43
  - Basisschool 44
  - Middelbare school 45

9. Samenvatting 47
- **Noten 49**

Inhoud en onderzoeksopzet

Wat betekent jouw mobiel voor jou?

'Alles het is mijn manier om contact te hebben met mijn vrienden'

1. Inhoud van het rapport en onderzoeksopzet

Dit rapport van Stichting Mijn Kind Online, gefinancierd door Digibewust, gaat over 8- tot 18-jarigen en mobiele telefoons. Wie heeft een mobiel, wie niet en waarom dan niet? Hoeveel kinderen hebben inmiddels een smartphone[i] en voor hoeveel geld bellen en sms'en zij? Of is sms'en alweer passé en is het nu vooral Whatsapp en Ping[ii] wat de klok slaat? Ook komt aan de orde met wie jongeren in contact staan en hoe vaak.

We kijken naar allerlei soorten telefoongebruik en zelfs naar apps[v] die volgens kinderen nog uitgevonden moeten worden. Ook minder positief gebruik, zoals pesten via de mobiele telefoon, komt aan bod. En welke regels gelden er thuis en op school over de mobiele telefoon? Wat vinden jongeren zelf goede regels voor het gebruik van een mobiel? En kunnen ze eigenlijk nog zonder dat ding?

Het rapport is gebaseerd op representatieve enquêtegegevens die in december 2011 door No-Ties zijn verzameld voor Stichting Mijn Kind Online en samenwerkingsverband Digibewust. In eerste instantie zijn 2618 jongeren van 8 tot 18 jaar benaderd met de vraag of ze een mobiele telefoon hebben. Vervolgens zijn 1000 jongeren met een mobiele telefoon uitgebreid nader ondervraagd. Ook 539 jongeren zonder mobiele telefoon hebben een aantal vragen ingevuld.

In december 2009 hebben we ook 8- tot 18-jarigen ondervraagd over hun mobiele telefoon, in het onderzoek 'Altijd binnen bereik'[iii]. In dit nieuwe onderzoek, precies twee jaar later uitgevoerd, zijn een aantal vragen opnieuw gesteld en waar relevant zullen de uitkomsten met elkaar worden vergeleken. Ook worden nieuwe thema's onderzocht.
In 2009 lag de nadruk in het onderzoek onder meer op ongewenste kosten, de mobiele telefoon van de ouders en verschillende soorten gebruikers. Nu is de nadruk gelegd op soorten contact (bellen versus sms, Whatsapp en Ping[ii]) en sociale media, regels en het belang van de mobiele telefoon voor jongeren.

Waar in het onderzoek uitspraken worden gedaan over jongeren in het algemeen, tellen ook de jongeren zonder mobiele telefoon mee. Bij uitspraken over het gebruik van de mobiele telefoon, bestaat de onderzoeksgroep alleen uit de jongeren die een mobiele telefoon bezitten. De onderzoeksgroep is gewogen naar leeftijd. De gegevens van de jongste kinderen wegen minder zwaar mee, omdat zij minder vaak een mobiele telefoon bezitten.

Taalfouten in de uitspraken van kinderen, al dan niet opzettelijk gemaakt, hebben we omwille van de authenticiteit laten staan.

De mobiele telefoon

Heb jij een smartphone of een 'gewone' mobiele telefoon?

'ik wil een blackberry maar mag hem niet omdat mn moeder dan denkt dat ik daar te veel mee bezig zal zijn. ik denk dat ze gelijk heb'

2. De mobiele telefoon

2.1 Wie hebben een mobiele telefoon?

Vanaf 12 jaar heeft nagenoeg iedere jongere een mobiele telefoon (figuur 2.1). De gang naar de middelbare school lijkt hét moment te zijn om de laatste 11-jarigen zonder mobiel te voorzien van een telefoon. Maar ook al bijna een kwart van de 8-jarigen heeft er een. Van de 9-jarigen is dat 45% en van de 10-jarigen 60%. Van de 11-jarigen is 69% in het trotse bezit van een mobiele telefoon.

Precies twee jaar geleden vroegen we kinderen ook of ze een mobiel hebben. De nieuwe gegevens tonen veel gelijkenis met die uit 2009. Het bezit van een mobiel onder de jongere kinderen is maar een klein beetje hoger dan toen. Misschien vinden de meeste ouders 8- en 9-jarigen nog te jong voor een mobiele telefoon? Dat zou goed kunnen: verspreiding van het bezit van een mobiele telefoon onder kinderen jonger dan 12 jaar zet zich in elk geval niet door.

De jongste kinderen hebben vooral een mobiele telefoon voor noodgevallen. Dat weten we uit het onderzoek uit 2009 en nu zeggen kinderen dat ook weer. Veel jonge kinderen gebruiken hun telefoon dan ook beperkt. Interesse groeit met de leeftijd, waarbij het gebruik ook gevarieerder wordt. Een meisje van 8 jaar schrijft: '*Mama zegt dat ik nog jong ben en dat ik later wel meer interesse in mobiels krijg. Maar nu is het een ding om te bellen en niets meer. Ik vind het nu niet boeien.'*

In totaal heeft 79% van de 8- tot 18-jarigen eind 2011 een mobiele telefoon. In 2009 was dat 76%. Tussen jongens en meisjes is een verschil te zien ten opzichte van 2009. Toen was te zien dat meisjes vaker een mobiele telefoon hadden dan jongens. Dat verschil is er in 2011 niet meer. Het schoolniveau (vmbo, havo of vwo) is net als in 2009 geen indicator voor het bezit van een mobiel.[iv]

Heb jij een mobiele telefoon?

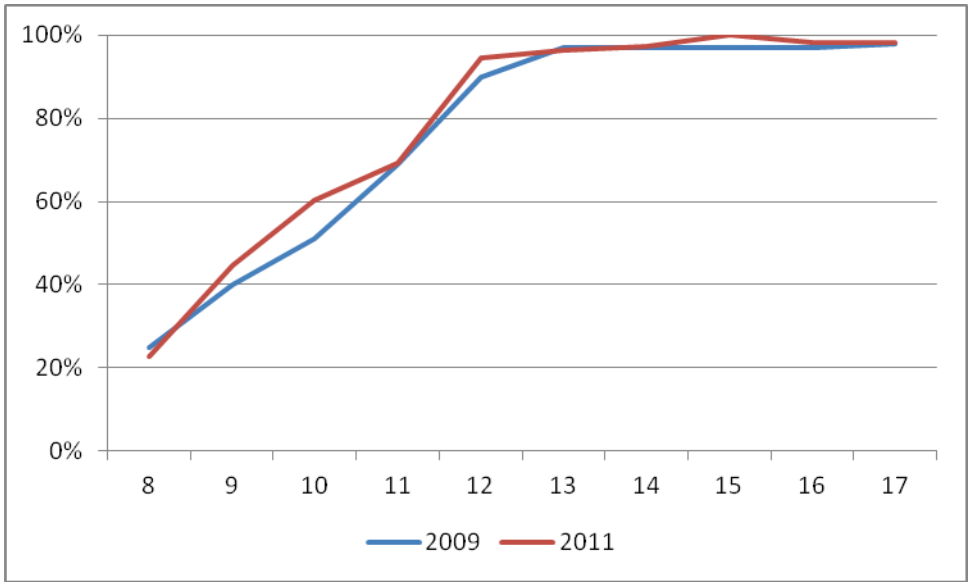

Figuur 2.1 Bezit van een mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '09 en '11

2.2 Redenen om er wel of geen te hebben

Wel een telefoon

De meest genoemde reden om een telefoon te hebben, is om contact te kunnen houden met ouders. Bijna driekwart (73%) noemt dit als belangrijke reden. Reden nummer twee is contact met vrienden (66%). Jongere kinderen noemen relatief vaker het contact met ouders als reden en oudere kinderen juist het contact met vrienden. Ook hier is het twaalfde levensjaar, vaak het moment waarop een kind naar de middelbare school gaat, een duidelijk keerpunt. Vrienden worden vanaf die leeftijd steeds belangrijker.

Meisjes vinden vaker dan jongens contact met vrienden een belangrijke reden om een mobiele telefoon te hebben. Ook uit het onderzoek in 2009 bleek dat meisjes iets meer gericht zijn op contact met elkaar dan jongens.

De derde belangrijke reden om een mobiele telefoon te bezitten, is om de mobiel te kunnen gebruiken in noodgevallen (55%). Een verwante reden is veiligheid (44%). Meisjes noemen deze laatste reden wat vaker dan jongens. Een meisje (10) schrijft: *'Is cool en veilig en handig. Dan mag ik verder weg omdat ik mijn moede kan belle'*. En een jongen (11 jaar) schrijft*: 'om te bellen als ik een lekke band heb of zo'.* Het minst genoemd als reden voor het hebben van een mobiel is 'erbij horen' (15%). Overigens heeft niet iedere jongere een mobiel omdat hij dat zelf zo graag wil, blijkt uit het antwoord van een 17-jarige jongen: *'moest van mijn ouders'.*

Geen telefoon

De ondervraagde jongeren zonder mobiel zijn hoofdzakelijk 8- en 9-jarigen en in iets mindere mate 10- en 11-jarigen. Tweederde van deze kinderen zegt dat hun ouders hen (nog) te jong vinden. Iets minder dan een kwart geeft aan dat hun ouders een mobiel niet nodig vinden. Geld speelt volgens de kinderen nauwelijks een rol. Slechts 2% zegt dat hun ouders het te duur vinden en maar 1% dat ze zelf hun mobiel moeten betalen en daar geen geld voor hebben. 7% zegt zelf geen mobiel te willen. Sommige kinderen schrijven in hun toelichting dat ze weliswaar nog geen mobiel hebben, maar dat het bijna zo ver is. Een meisje: '*krijg hem voor mijn 9de verjaardag, bijna!'*. Een meisje van 8 geeft een andere reden op waarom ze geen mobiel heeft: '*het geeft zoveel straling'.*

Vinden kinderen het erg dat ze geen mobiele telefoon hebben? Dat valt mee. Maar 18% vindt het erg (15% 'best erg' en 3% 'echt heel erg'). 38% maakt het niet uit en de rest van de kinderen (44%) vindt het niet erg dat ze geen mobiele telefoon hebben.

Van de jongeren zonder mobiele telefoon heeft 17% overigens wel een ander mobiel apparaat ter beschikking waarmee internet kan worden gebruikt, zoals een iPod Touch of een iPad. Het is niet zo dat jongeren met een ander mobiel apparaat het minder erg vinden dat ze geen mobiele telefoon hebben. Dat ligt precies andersom. Kinderen met een iPod, iPad of een ander mobiel apparaat vinden het erger dat ze geen mobiel hebben, dan kinderen zonder ander mobiel internetapparaat.

2.3 Wat voor telefoon?

Van de 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon heeft 59% een prepaid toestel (vooruit betaald beltegoed) en 39% een abonnement. 2% weet niet wat voor telefoon hij heeft. Deze percentages zeggen op zichzelf niet zoveel; er is namelijk een sterke samenhang met leeftijd. Hoe ouder het kind, hoe vaker een abonnement (figuur 2.2). Rond het veertiende jaar is de verdeling prepaid-abonnement ongeveer gelijk. Van de 17-jarigen heeft de meerderheid een abonnement.

Nog een mogelijkheid, maar weinig voorkomend, is een telefoon zonder simkaart, zoals bij deze jongen van 8: *'ik heb er niks aan want ik heb geen sim kaart'.* Hij mag zijn telefoon alleen gebruiken om eens in de twee weken spelletjes op te spelen.

Heb jij Prepaid of een abonnement?

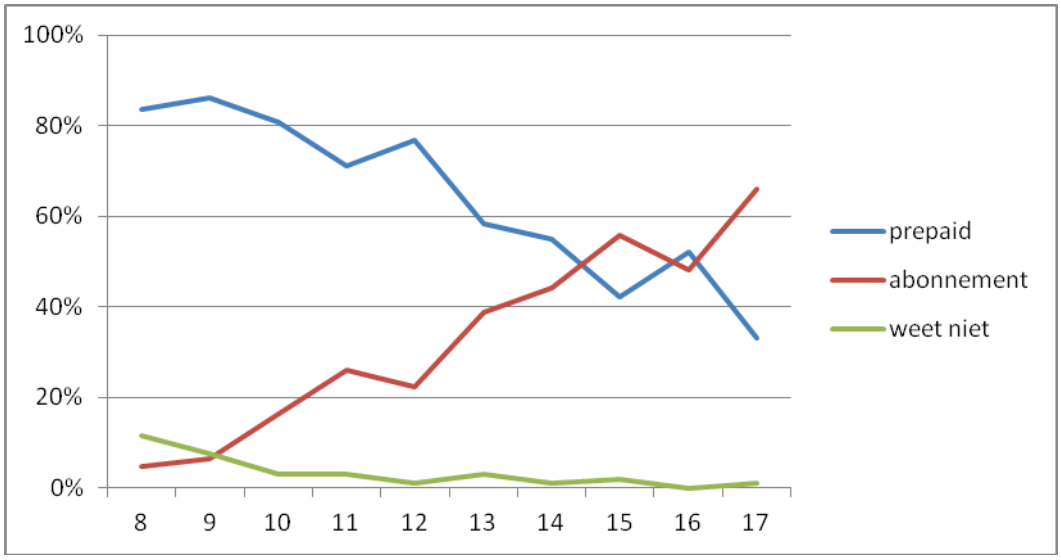

Figuur 2.2 Bezit prepaid en abonnement van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11

We hebben ook gevraagd wat voor toestel de jongeren hebben. De smartphone[i] is aan een flinke opmars bezig. Inmiddels heeft 54% van de 8- tot 18-jarigen een smartphone. Ook hier is leeftijd weer belangrijk: de 8-jarigen hebben vooral een 'gewone' mobiele telefoon en de 17-jarigen een smartphone (figuur 2.3). Het omslagpunt ligt rond twaalf jaar. Er zijn maar weinig jongeren die niet weten wat voor soort mobiel ze hebben. We hebben ze in de vragenlijst dan ook geholpen met een uitleg over het verschil en er bovendien plaatjes bij laten zien van diverse modellen smartphones en 'gewone' mobiele telefoons. Opvallend is dat havo-leerlingen relatief het vaakst een smartphone zeggen te hebben.

In het onderzoek is de volgende omschrijving van een smartphone of een 'gewone' mobiel aan de kinderen gegeven:
Een smartphone kan meer dan alleen bellen en sms'en, het is eigenlijk een mini-computer. Er draaien applicaties op waardoor je kunt internetten, emailen, maar ook bijvoorbeeld twitter of Hyves kunt gebruiken. Veel smartphones hebben een touchscreen en soms een toetsenbord.
Een 'gewone' mobiele telefoon is vooral om mee te bellen en sms'en.

Een smartphone heeft meer mogelijkheden dan een 'gewone' mobiele telefoon. Dit kan ook juist een reden zijn dat ze hem niet krijgen, zoals bij deze jongen van 8 jaar die nu (nog) een gewone telefoon heeft: '*ik wil een blackberry maar mag hem niet omdat mn moeder dan denkt dat ik daar te veel mee bezig zal zijn. ik denk dat ze gelijk heb'.*

Heb jij een smartphone of een 'gewone' mobiele telefoon?

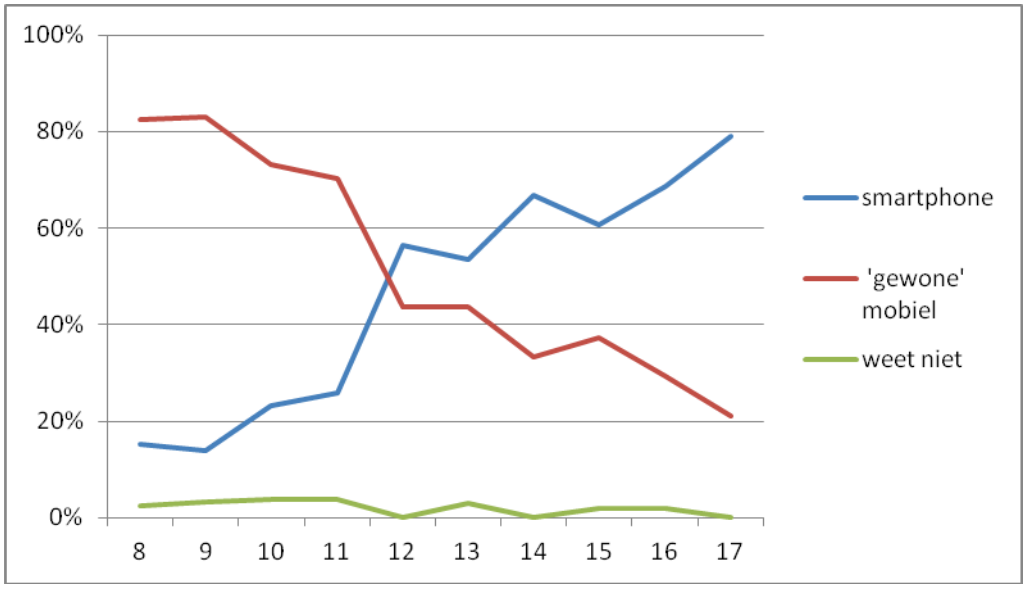

Figuur 2.3 Bezit van een smartphone of 'gewone' mobiel van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon. Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

We hebben ook naar het merk van de mobiele telefoon gevraagd. De ondervraagde jongeren hebben het vaakst een Samsung (38%). Op de tweede plaats staat Blackberry (19%) en op de derde plaats Nokia (15%). Daarna volgen LG (7%), HTC (6%) en de iPhone (5%). Andere merken zijn minder vaak present in deze leeftijdsgroep.

Blackberry is vooral populair bij oudere kinderen en Nokia juist wat vaker bij jongere kinderen. Meisjes hebben wat vaker een Samsung dan jongens. Verder valt op dat vmbo'ers relatief vaker een Blackberry hebben dan havo- en vwo-leerlingen.

Op de vraag of jongeren teveel met hun mobiel bezig zijn (waar we in hoofdstuk 7 verder op ingaan) antwoordt een meisje (13) dat het soort telefoon daar mee te maken heeft: *'Ik vind dat 'normale' telefoons op zich geen probleem zijn maar veel jongeren zijn wel verslaafd aan hun blackberry of iPhone, wat af en toe een beetje asociaal over kan komen'*. En een 16-jarig meisje: '*Ik denk dat er een verschil is tussen mensen die veel met hun mobiel bezig zijn en mensen die te veel met hun mobiel bezig zijn. Sommige mensen(vooral mensen met een blackberry) zitten namelijk altijd met hun mobiel met anderen aan het praten maar zijn daarom niet aanspraakbaar voor haar/zijn omgeving. Ik vind zulke mensen wel echt onzettend irritant'* .

Wel of niet kunnen internetten is ook een belangrijk kenmerk van de telefoon. Met een smartphone kun je internet gebruiken. Met een 'gewone' mobiele telefoon kan dat soms ook. Daarom hebben we apart gevraagd of de jongere internet kan gebruiken met zijn mobiele telefoon. Bijna tweederde zegt te kunnen internetten met zijn mobiele telefoon (63%). Ook hier is uiteraard weer een sterke relatie met leeftijd (figuur 2.4). In 2009 waren het nog vooral de 16- en 17-jarigen die internet konden gebruiken op hun mobiel (toen een derde van de 16- en 17-jarigen).

Heb jij een mobiele telefoon waarmee je kunt internetten?

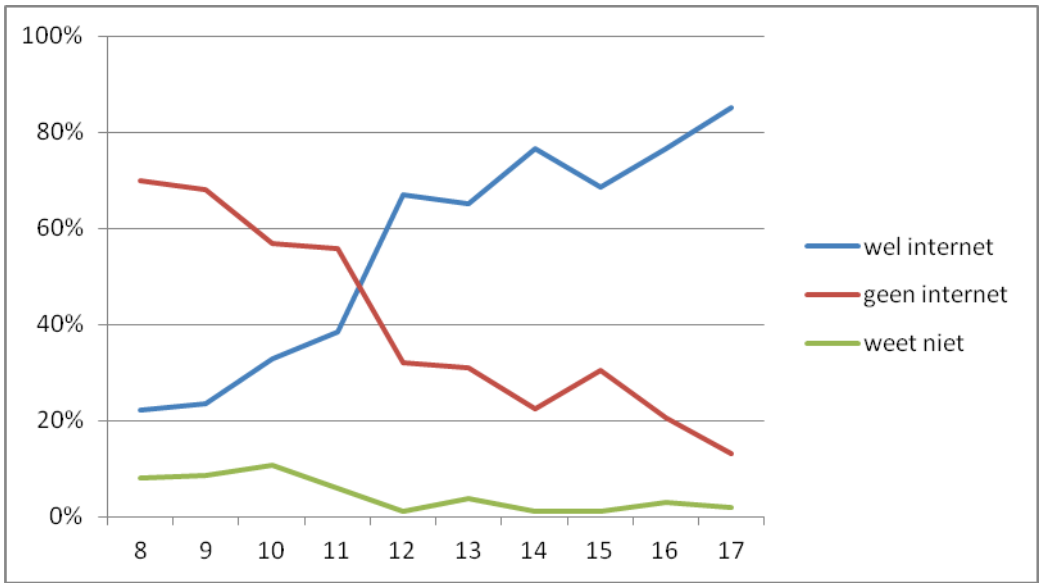

Figuur 2.4 Bezit mobiel met of zonder internet van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11

Sommige kinderen hebben wel een mobiele telefoon waarmee internetten mogelijk is, maar mogen dat niet. Een meisje van 14 antwoordt op de vraag wat zij het leukste vindt aan haar mobiele telefoon: *'eigenlijk dat ik kan internetten maar dat mag niet van mijn ouders. Zij hebben het laten blokkeren'.*

36% van de jongeren met een mobiele telefoon heeft nog een ander mobiel apparaat waarmee ze internet gebruiken (zoals een iPod Touch of een iPad). Dit zijn er meer dan onder de jongeren die geen mobiele telefoon hebben (17%, zie paragraaf 2.2). De oudste kinderen hebben vaker toegang tot andere mobiele apparaten en ook havo- en vwo-leerlingen hebben vaker dan vmbo-leerlingen nog een ander apparaat ter beschikking waarmee ze kunnen internetten.

Een jongen van 14 vertelt hoe hij beide apparaten gebruikt: '*De telefoon gebruik ik om te bellen, maar ik gebruik mijn Ipod Touch eigenlijk het meest voor twitter, hyves enzo, thuis via WiFi en op school ook met WiFi.'*

Kosten

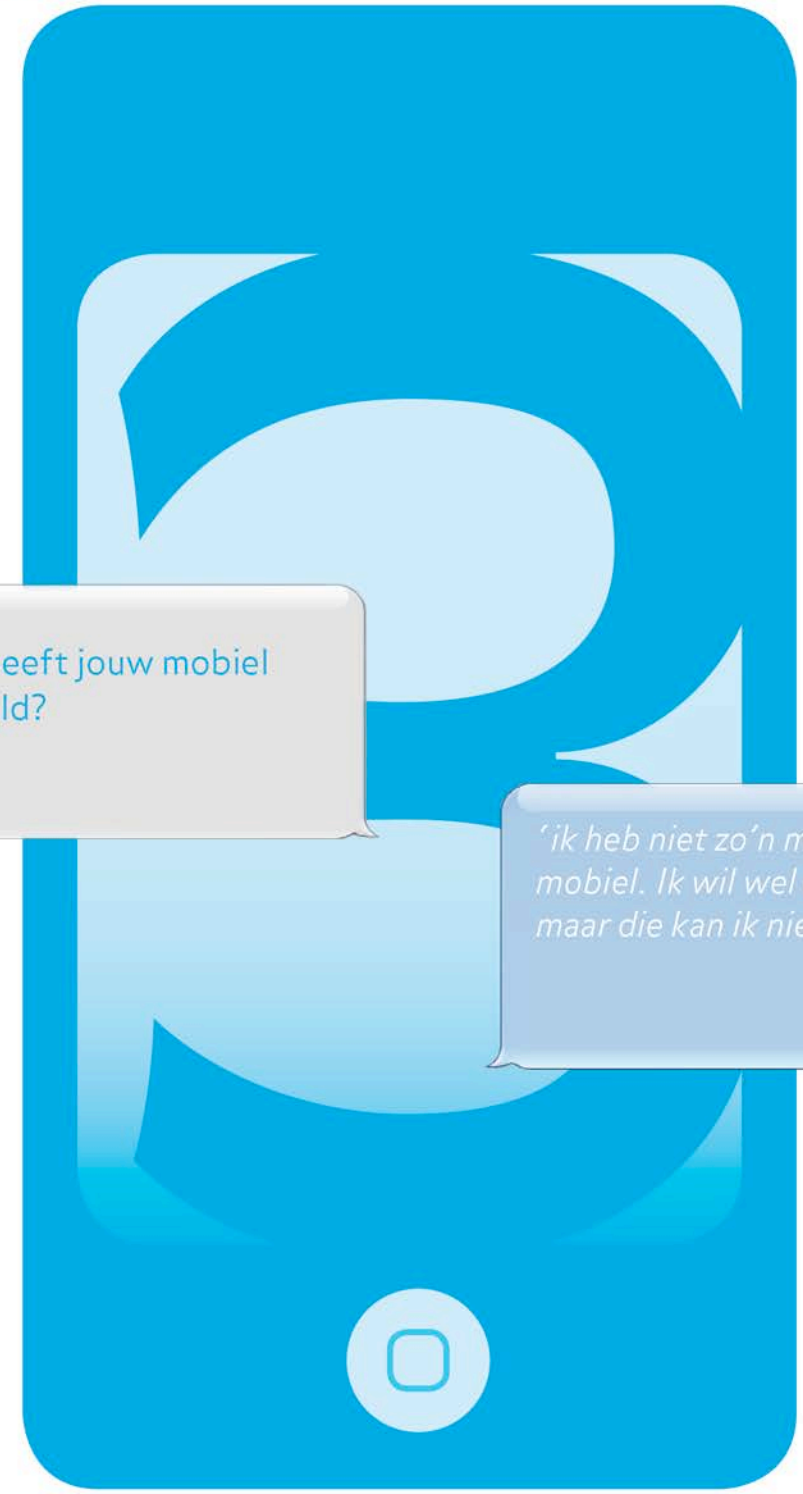

Wie heeft jouw mobiel betaald?

'ik heb niet zo'n mooie mobiel. Ik wil wel een iphone maar die kan ik niet betalen'

3. Kosten

3.1 Aanschaf en maandelijkse kosten

Bijna een kwart (23%) van de jongeren heeft zijn mobiel zelf betaald, maar in de meeste gevallen zijn het de ouders (62%) die de kosten op zich nemen. Een op de tien heeft het toestel samen bekostigd en 6% geeft aan dat iemand anders de mobiele telefoon heeft betaald. Uit de toelichtingen blijken die 'anderen' te variëren van opa's en oma's tot Sinterklaas en van broers tot buurmannen. '*Oma, ik heb oma's oude toestel gekregen*', schrijft een meisje (10). En een jongen (14): '*Gekregen van mijn oudere broer, hij had een andere telefoon gekocht*'. Ook is de mobiel in sommige gevallen een verjaardagskado en een enkeling heeft zijn telefoon gewonnen in een wedstrijd.

Hoe jonger, hoe vaker de ouders de mobiele telefoon hebben betaald (figuur 3.1). De jongste kinderen hoeven hun mobiel doorgaans niet zelf te kopen. Hoe ouder het kind, hoe vaker het toestel wel zelf is gekocht. Van de 17-jarigen heeft de meerderheid zijn mobiele telefoon zelf betaald. Geldgebrek zorgt er bij deze 14-jarige jongen voor dat hij het voorlopig met zijn huidige telefoon moet doen: '*ik heb niet zo'n mooie mobiel. Ik wil wel een iphone maar die kan ik niet betalen'.*

Wie heeft de mobiele telefoon die je nu hebt betaald?

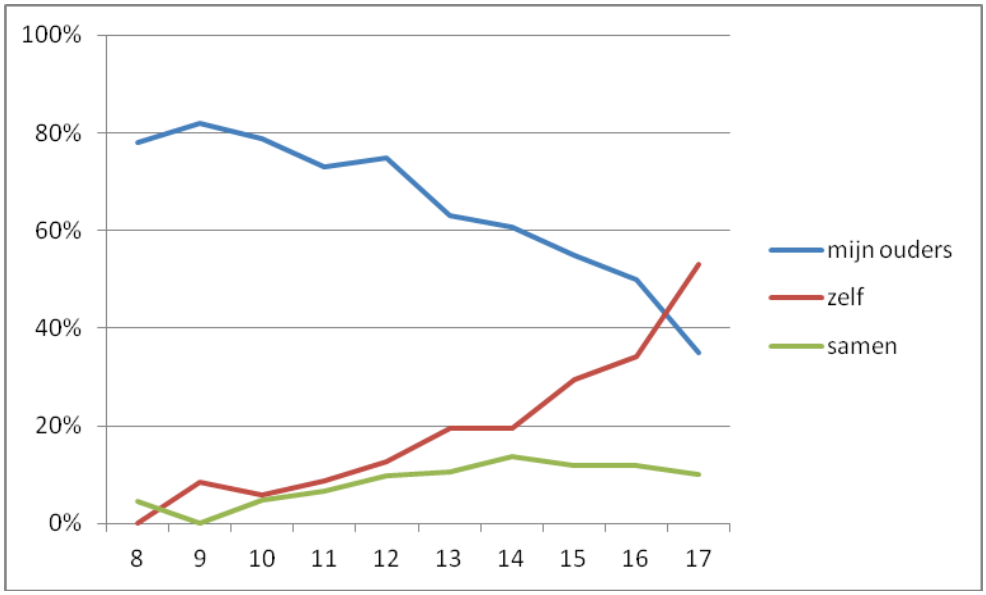

Figuur 3.1 Wie de aanschaf van de mobiel betaalde van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Naast de aanschaf van het toestel zelf, zijn er de kosten van het maandelijkse abonnement of van het tegoed dat nodig is om te kunnen bellen en sms'en. Ook hier zijn het vooral de ouders die deze kosten betalen: bij ruim tweederde (67%) van de jongeren is dit het geval. 21% van de kinderen betaalt de telefoonkosten helemaal zelf en 13% deelt de kosten.

Ook hier is een duidelijke relatie te zien met leeftijd (figuur 3.2). Hoe ouder, hoe vaker het kind zelf de verantwoordelijkheid krijgt om de kosten te dragen. Hier maakt prepaid of abonnement een verschil: jongeren met prepaid betalen vaker zelf de kosten, net als in 2009.

Wie betaalt jouw maandelijkse kosten?

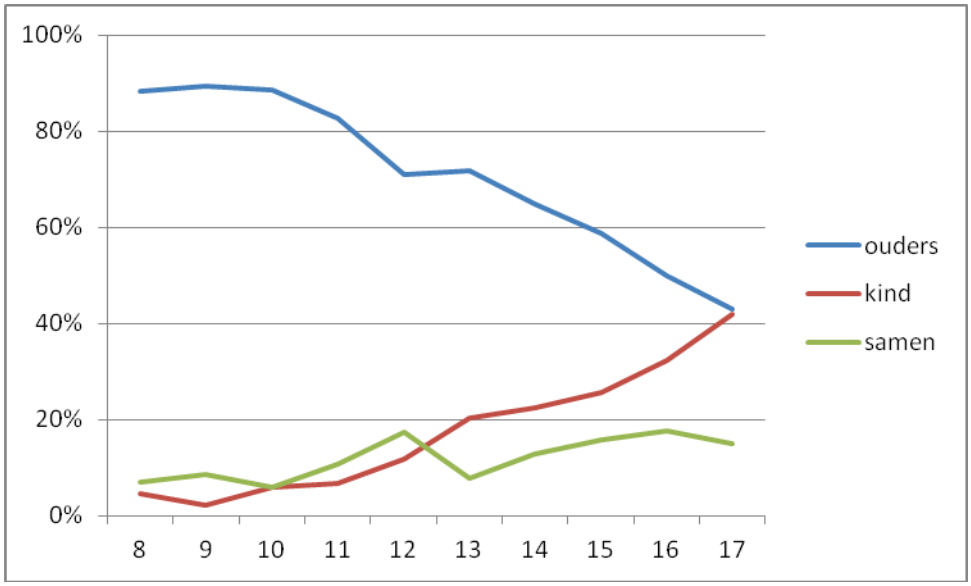

Figuur 3.2 Wie betaalt de maandelijkse mobiele kosten van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Jongeren met een prepaid mobiel geven minder geld uit dan jongeren met een abonnement (figuur 3.3). Ook geven jongere kinderen duidelijk minder geld uit dan oudere kinderen. Van de 8- tot en met 12- jarigen geeft maar een klein deel meer dan 10 euro per maand uit aan zijn mobiele telefoon. Van de 13-plussers met een abonnement geeft bijna de helft meer dan 20 euro per maand uit. Ook deze situatie lijkt veel op die uit 2009. We vinden geen significante verschillen tussen jongens en meisjes of tussen jongeren van verschillende schoolniveaus.

Hoeveel kost je mobiele telefoonrekening / tegoed je maandelijks?

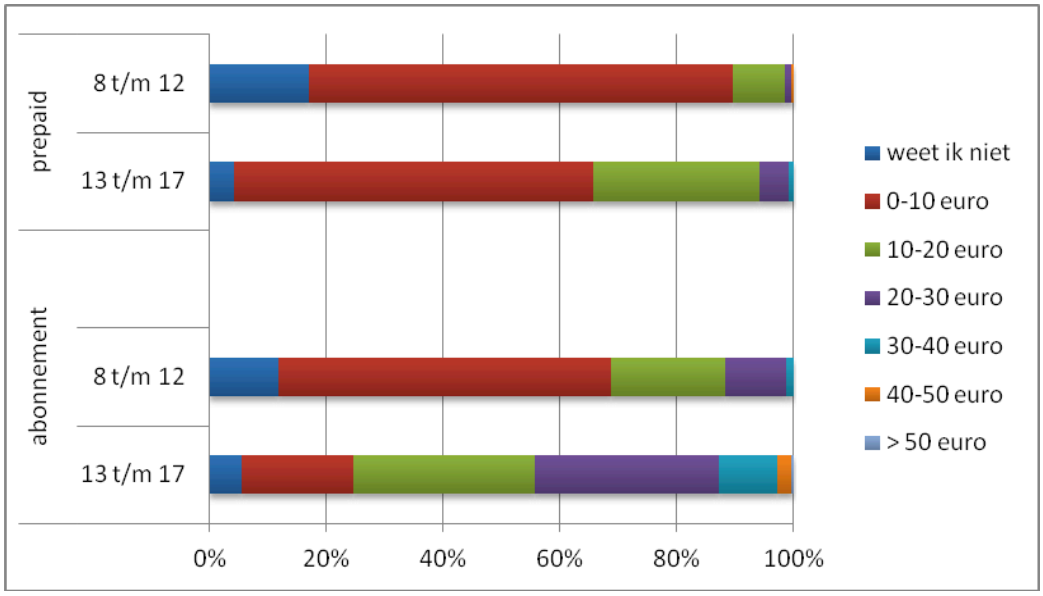

Figuur 3.3 Kosten mobiele telefoonrekening of beltegoed van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

3.2 Extra kosten

Er zijn maar weinig jongeren die extra geld uitgeven aan hun mobiele telefoon. Slechts 8% zegt wel eens te betalen voor een app[v]. Aan stemmen, bijvoorbeeld voor een tv-programma als Holland's Got Talent of The Voice of Holland, zegt 6% wel eens geld uit te geven. 4% bestelt wel eens een ringtone, wallpaper, screensaver etc. en 3% koopt wel eens iets in een virtuele wereld (Habbo, Stardoll, GoSupermodel etc.), jongens iets vaker dan meisjes. Ook koopt 3% van de jongeren wel eens muziek via zijn mobiel. Het overgrote deel (84%) zegt aan geen van deze voorbeelden geld uit te geven met hun mobiele telefoon.

Geld uitgeven kun je ook per ongeluk doen, door te sms'en en zonder dat je het merkt aan een ongewenst abonnement vast te zitten. 19% van de kinderen zegt wel eens per ongeluk geld uitgegeven te hebben via hun mobiele telefoon. Bijvoorbeeld door onbedoeld een app te kopen of per ongeluk een abonnement af te sluiten op een ringtone, sms-dienst of een spel.
De meeste jongeren zeggen daar (net als in 2009) tussen de 0 en 10 euro aan te zijn kwijtgeraakt (figuur 3.4). Maar er zijn ook jongeren die zeggen meer dan 100 euro voor ongewenste diensten te hebben betaald.

Hoeveel euro ben je daar ongeveer aan kwijtgeraakt?

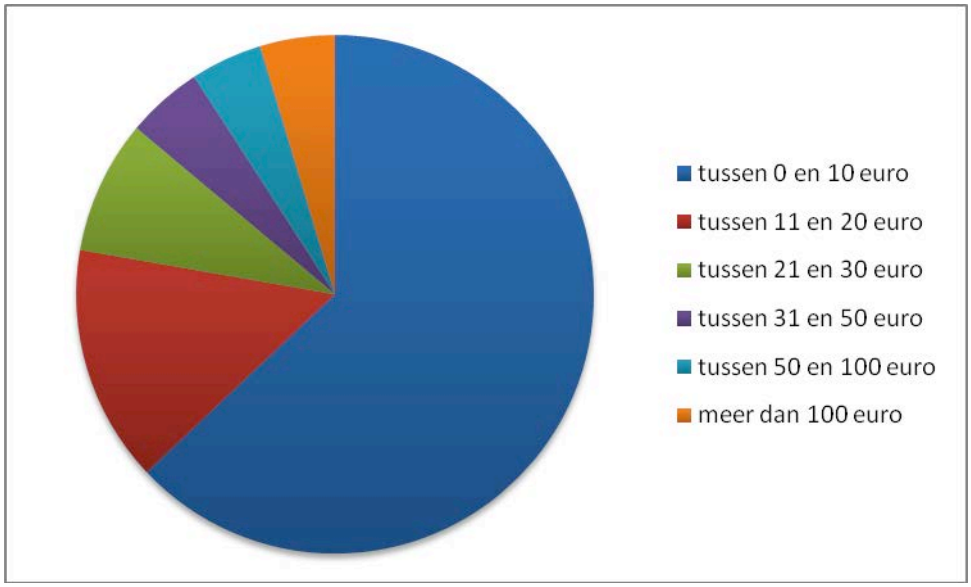

Figuur 3.4 Geld kwijtgeraakt aan ongewenste kosten van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Contact & sociale media

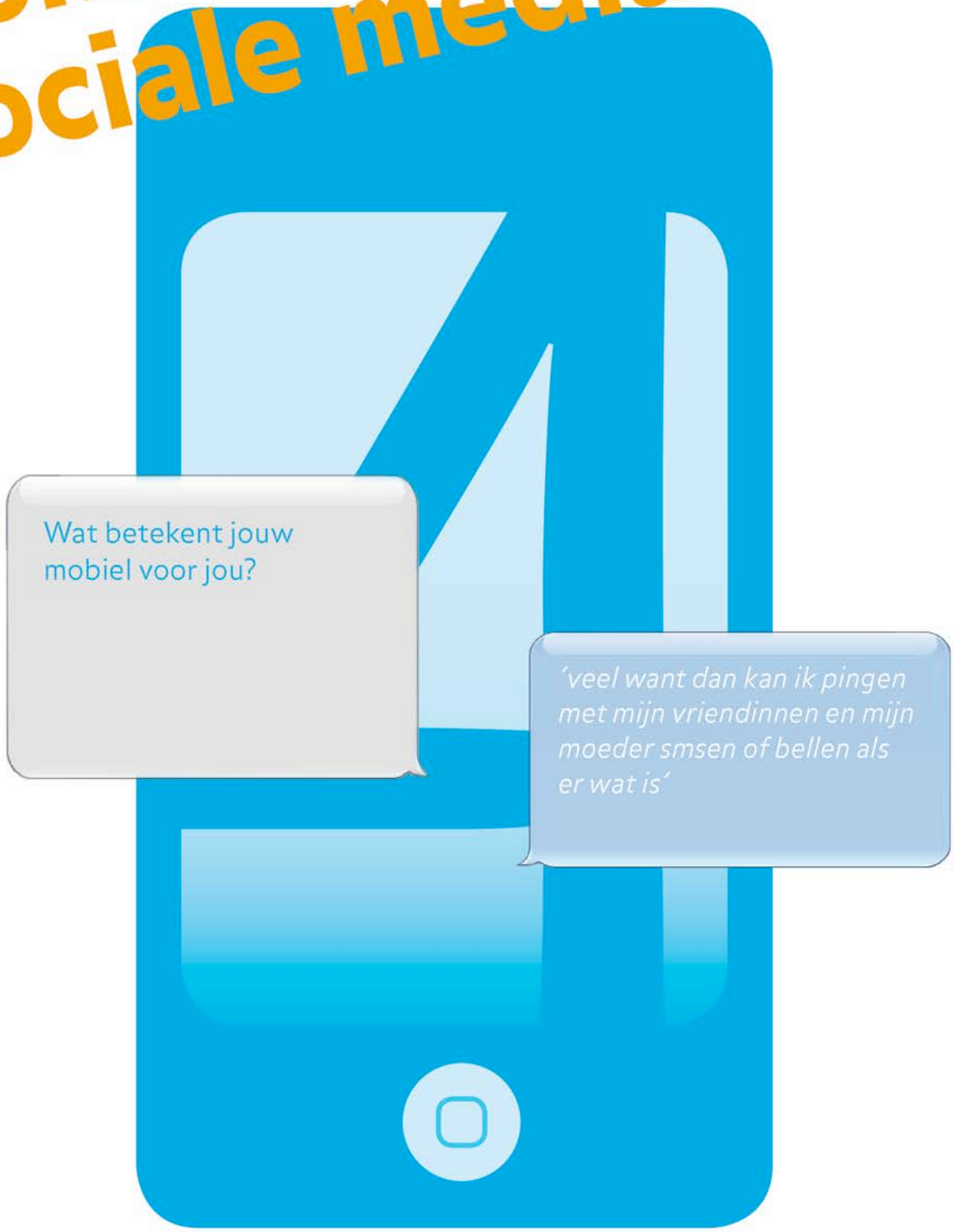

4. Contact & sociale media

4.1 Bellen, sms'en, Whatsappen en Pingen

Voor jongeren is een mobiele telefoon in de eerste plaats een middel om contact met anderen te maken. Dat doen ze graag. Een jongen (15 jaar) schrijft: *'tegenwoordig zijn er meer middelen om contact te hebben met elkaar en deze gebruiken we dus ook, zoals sms, whatsapp, twitter, facebook. jongeren die met hun telefoon bezig zijn zijn 9 van de 10 keer met een van deze dingen bezig voor hun sociale netwerken'.*

Naast bellen en sms'en worden steeds vaker berichtjes gestuurd via Whatsapp en Ping[ii]. Dit zit eigenlijk tussen sms'en en MSN-en in. Omdat Whatsapp en Ping via internet gaan, betaal je niet per bericht. Bij onbeperkt internet kunnen jongeren met deze toepassingen eindeloos berichtjes naar elkaar sturen zonder extra kosten.
Bellen doen de meeste jongeren ook, al zegt een op de vijf 8-jarigen (bijna) nooit te bellen (figuur 4.1). Sms'en doen jongeren vaker naarmate ze ouder zijn en die relatie met leeftijd is nog sterker bij Whatsapp en Ping. Deze berichtvorm heeft de sms duidelijk nog niet ingehaald. Dat komt mede doordat niet elke telefoon internet heeft, terwijl elke mobiel wel de mogelijkheid heeft om te sms'en. Ook moet de geadresseerde eveneens Whatsapp of Ping hebben om te kunnen communiceren.

De tekstberichtjes verslaan het bellen in hoeveelheid. Ruim een kwart (26%) van de jongeren zegt elke dag te bellen, versus 36% die elke dag sms't en 30% die elke dag Whatsappt of Pingt. Meisjes sms'en (net als in 2009) vaker dan jongens. Voor Whatsapp en Ping vinden we dat verschil opvallend genoeg niet.

Waar gebruik jij je telefoon voor?

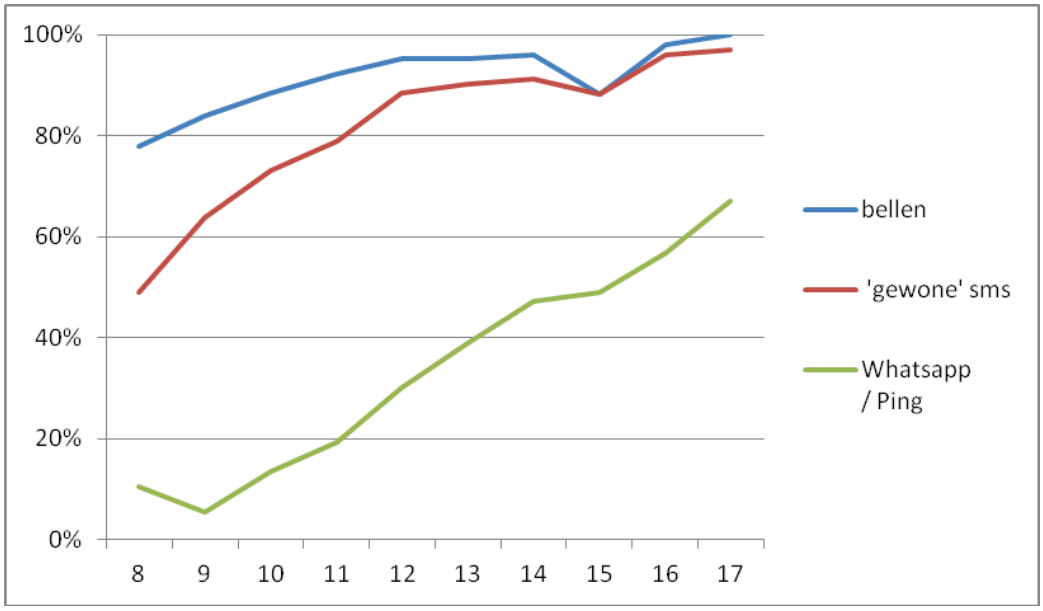

Figuur 4.1 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

We hebben ook gevraagd naar hoe vaak de jongeren de afgelopen week gebeld, ge-sms't en Whatsapp of Ping gebruikt hebben. Het gaat hierbij alleen om de jongeren die aangegeven hebben daar gebruik van te maken. Er wordt minder vaak gebeld dan berichten verstuurd via sms of Whatsapp of Ping (figuur 4.2). Vooral de jongste kinderen bellen maar een paar keer per week.

Hier is duidelijk het effect zichtbaar van gratis diensten als Whatsapp en Ping. Hiermee worden veel meer berichtjes gestuurd dan met de 'normale' sms. Dat geeft een meisje van 17 ook aan in haar antwoord op de vraag wat ze het leukst vindt aan haar mobiele telefoon: '*Er zitten heel erg veel mogelijk heden op. Ik kan er apps opzetten, zodat je gratis kan smsen! En dat maakt het weer wat goedkoper*.' En een ander meisje, ook 17: '*altijd kunnen pingen en whats-uppen(gratis) en bereikbaar zijn.'*

Ook hier bestaat weer een sterke relatie met leeftijd: bijna de helft van de 13-plussers heeft meer dan 100 berichtjes gestuurd in de afgelopen week met Whatsapp of Ping. Dat aantal loopt ook snel op als je een gesprekje met iemand voert, net als bij chatten.

Hoe vaak heb jij afgelopen week gebeld/ ge-sms't/ berichtje gestuurd via Whatsapp of Ping?

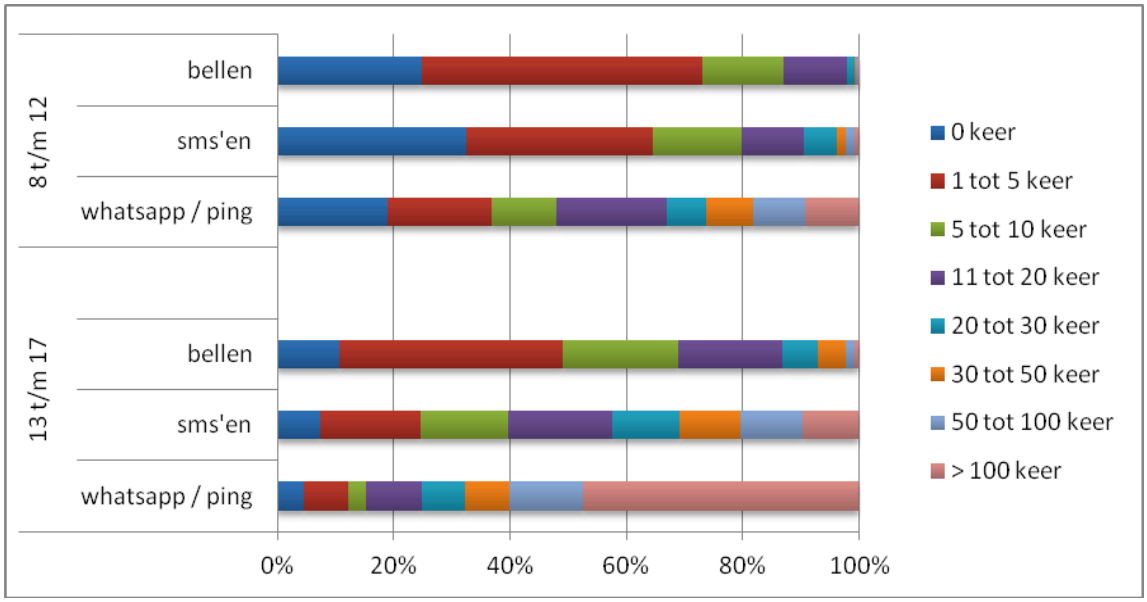

Figuur 4.2 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon die bellen, sms'en of Whatsappen/Pingen. Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

4.2 Contact met wie?

In het onderzoek uit 2009 schreven jongeren vaak dat zij regelmatig hun moeder bellen. Vaders werden veel minder vaak genoemd. Daarom hebben we dit als aparte vraag opgenomen in het nieuwe onderzoek. Ook nu blijkt weer dat moeders veel vaker gebeld worden dan vaders (figuur 4.3). Wat betreft bellen verslaan de moeders iedereen, zij worden het vaakst gebeld, ook door de 13-plussers.

Jonge kinderen sms'en ook vaak naar hun moeder, maar bij de oudere kinderen nemen vrienden daar de koppositie over. Whatsapp en Ping doen alle jongeren het vaakst met hun vrienden; met ouders wordt blijkbaar eerder gebeld of ge-sms't dan gecommuniceerd met Whatsapp of Ping. Het antwoord van een meisje (13) op de vraag wat haar mobiel voor haar betekent laat dit ook zien: *'veel want dan kan ik pingen met mijn vriendinnen en 'mijn moeder smsen of bellen als er wat is.'*

Ook voor de verkering zijn Whatsapp en Ping geschikt, logischerwijs gebeurt dit vooral bij de oudere kinderen. Als 'iemand anders' het vaakst bereikt werd, gaven de jongeren op verzoek aan wie dat dan was. Hier werden broers en zussen en opa en oma regelmatig genoemd.

Net als in 2009 hebben de vmbo'ers vaker contact met het thuisfront dan havo- en vwo-leerlingen. Vmbo-leerlingen sms'en hun moeder relatief het vaakst. Bij havo- en vwo-leerlingen is dat een goede vriend. Verder valt op dat jongens vaker hun moeder sms'en dan meisjes. Meisjes op hun beurt sms'en een goede vriend(in) vaker dan jongens.

Met wie bel, sms, Ping / Whatsapp jij het vaakst?

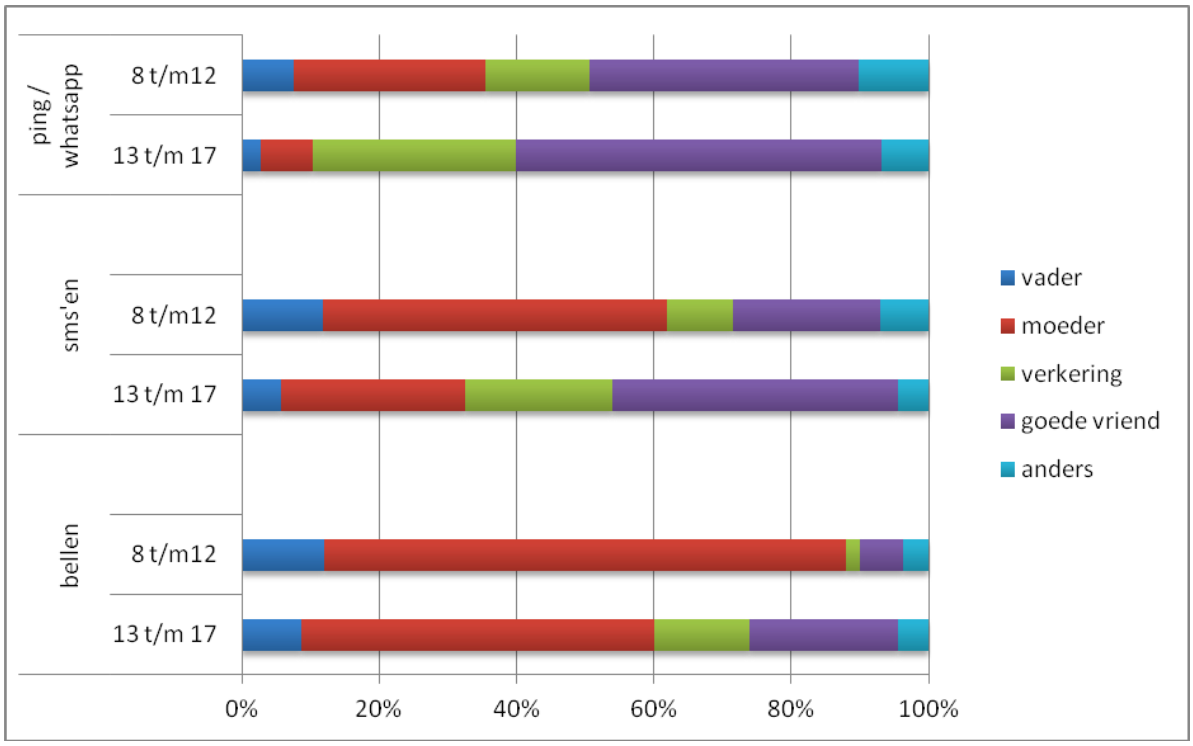

Figuur 4.3 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon die bellen, sms'en of Whatsappen/Pingen. Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

MSN'en en e-mailen zijn ook manieren om mobiel contact te houden met anderen. Bijna twee op de vijf jongeren (39%) gebruikt MSN via de mobiele telefoon. Hoe hoger het schoolniveau, hoe minder frequent er gebruikt wordt gemaakt van MSN. In 2009 lag het gebruik van MSN nog een stuk lager, veel minder jongeren hadden toen mobiel internet. E-mailen wordt door een derde van de jongeren

gedaan via hun mobiele telefoon (32%). Voor MSN en email geldt weer duidelijk: hoe ouder, hoe vaker jongeren hier gebruik van maken (figuur 4.4).

Een relatief nieuwe mogelijkheid tot het leggen van contact is videobellen: bellen waarbij je elkaar kunt zien via de mobiele telefoon, zoals op Skype of Facetime. 11% van de jongeren doet dit wel eens. Bijna even zoveel jongeren (10%) checkt wel eens in op een locatie via toepassingen als Foursquare en Gowalla (zie 'inchecken' in tabel). Met dergelijke toepassingen kunnen ze vrienden laten weten waar ze zijn en al dan niet punten verdienen. Dit is niet direct contact leggen met vrienden, zoals bij bellen en sms'en, maar het is wel te beschouwen als een type sociale media. Hier kijken we in de volgende paragraaf verder naar.

Waar gebruik jij je telefoon voor?

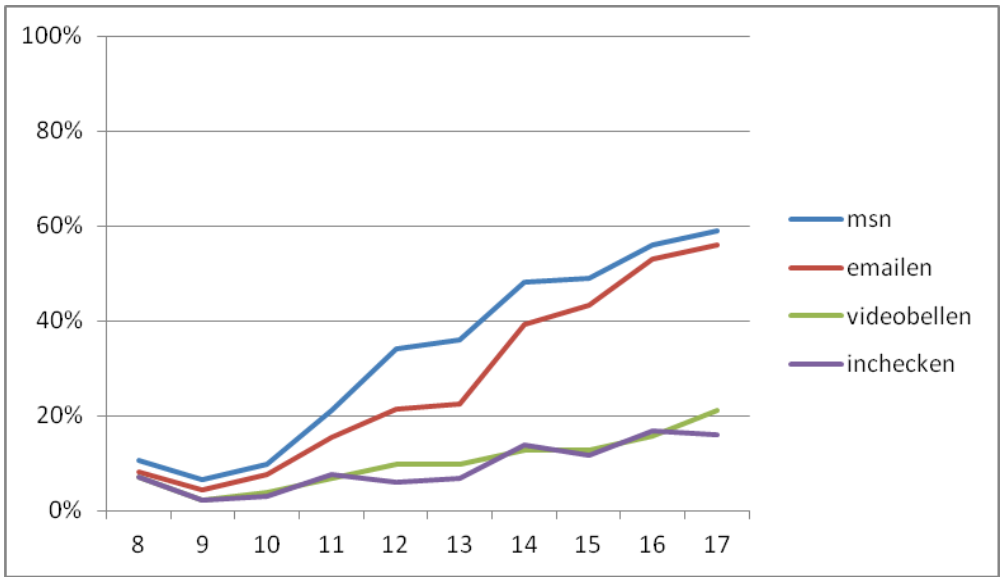

Figuur 4.4 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

4.3 Sociale media

Hyves, Facebook en Twitter zijn momenteel voor jongeren de drie grootste toepassingen op het gebied van sociale media. We vroegen de jongeren op welke sociale media ze een profiel hebben. We gaven daarbij aan dat het ook meetelt als ze wel een profiel hebben, maar er niets mee doen.

Bijna vier op de vijf jongeren heeft een profiel op Hyves (79%) en bijna de helft (49%) op Facebook. Op Twitter zegt ruim een derde (34%) van de jongeren een profiel te hebben. Maar 13% van de 8- tot 18-jarigen heeft op geen van deze drie sociale media een profiel.

Jongeren kunnen ook op alle drie de sites een profiel hebben, zoals deze jongen van 16: *'ik ben altijd bereikbaar en kan altijd op internet voor twitter, hyves of Facebook'.* Ongeveer een kwart (24%) van de ondervraagde jongeren heeft een profiel op alle drie genoemde sites. Eveneens ongeveer een kwart (26%) heeft een profiel op twee ervan en 37% heeft op één van de genoemde sites een profiel.

Hoe ouder, hoe vaker jongeren tegelijk op de drie sociale netwerksites zitten; meisjes gemiddeld op meer sites dan jongens. Van de meisjes heeft 29% op de drie netwerksites een profiel, terwijl dat bij de jongens 19% is. Er is geen verband te zien met het schoolniveau.

Jongeren hebben al op jonge leeftijd een profiel op Hyves (figuur 4.5). Op Facebook zijn dat vooral de oudere jongeren. Officieel moet je 13 jaar of ouder zijn om een profiel op Facebook te mogen aanmaken, bij Hyves geldt zo'n leeftijdsgrens niet. Bij jongeren van 17 jaar zijn Hyves en Facebook even populair.
Twitter is minder populair dan Hyves of Facebook. Het gebruik van Twitter neemt vanaf 10-jarige leeftijd toe en blijft na het 14de jaar vrijwel gelijk. Meisjes zitten wat vaker dan jongens op Hyves en Twitter. Op Facebook zitten havo-leerlingen vaker dan vmbo- en vwo-leerlingen.

Op welke sociale media heb jij een profiel?

Figuur 4.5 Gebruik sociale media van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

We vroegen vervolgens naar hoe vaak de kinderen updates plaatsen op hun profiel. Uiteraard vroegen we dat alleen aan de jongeren die op de desbetreffende site een profiel hebben. Jongeren plaatsen vaker updates op Facebook dan op Hyves, maar het vaakst wordt informatie geactualiseerd op Twitter (figuur 4.6).

Op Hyves plaatsen jongeren gemiddeld vier updates per week, op Facebook zeven en op Twitter veertig. Het aantal actuele berichten op Twitter is veel hoger door een groep die meer dan 100 keer per week een update plaatst. Deze actieve twitteraars zeggen tussen de 100 en 500 updates te plaatsen, wat het gemiddelde sterk omhoog haalt. Figuur 4.6 geeft dan ook meer inzicht in de situatie dan de gemiddelden. Oudere kinderen en meisjes plaatsen relatief het vaakst updates.

Hoeveel keer heb jij afgelopen week iets op je profiel gezet?

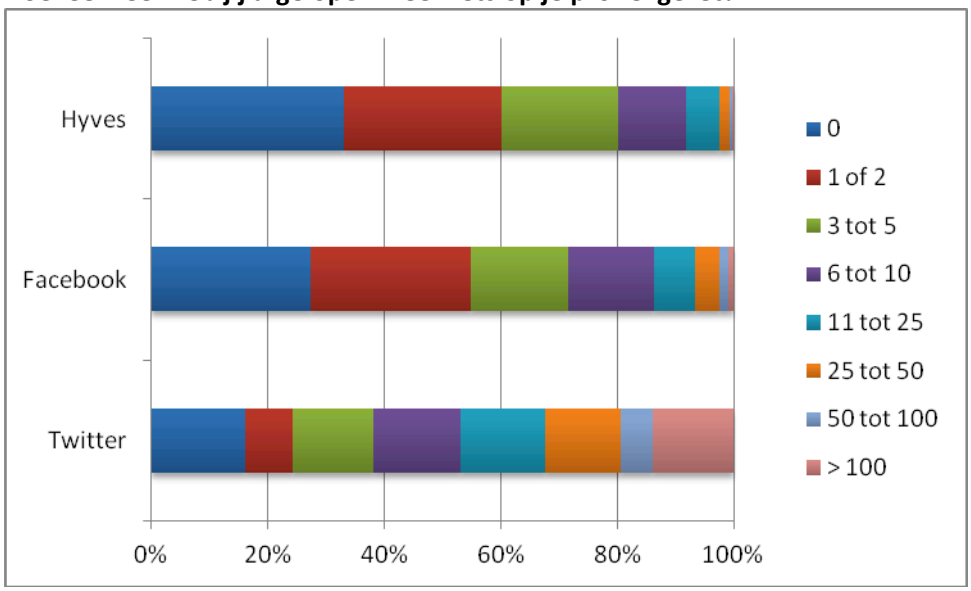

Figuur 4.6 Frequentie van statusupdate plaatsen op profiel van 8- tot 18-jarigen met een profiel en een mobiele telefoon. Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Vanaf een computer of de mobiele telefoon kunnen de profielen op sociale media worden bijhouden. Bijvoorbeeld door statussen te wijzigen en foto's of filmpjes te plaatsen.
Hyves wordt het meest vanaf de computer bijgewerkt (figuur 4.7). Ook Facebook werken jongeren het meest via de computer bij, maar bij Facebook wordt al weer wat vaker geüpdate via de mobiele telefoon dan bij Hyves. Berichtjes op Twitter plaatsen jongeren vaker met hun mobiel dan via de computer, al scheelt het niet veel. De jongste kinderen plaatsen vaker updates via de computer dan via hun mobiele telefoon, zij hebben dan ook minder vaak een smartphone.

Gebruik jij Hyves/ Facebook/ Twitter het meest via je mobiel of via de computer?

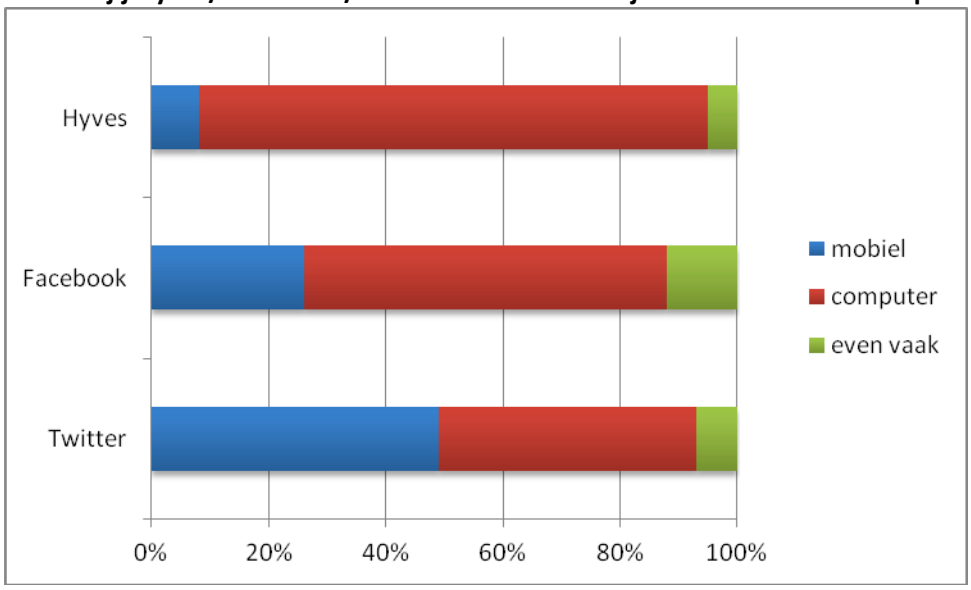

Figuur 4.7 Gebruik computer versus mobiele telefoon voor sociale media van 8- tot 18-jarigen met een profiel en een mobiele telefoon. Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11

Ander gebruik

Waar gebruik jij je telefoon voor?

'alles, mijn contact met de rest van de wereld, mijn klok, mijn wekker, mijn vraagbaak, mijn radio, mijn fotocamera, kortom alles dus'

5. Ander gebruik

5.1 Van spelletjes tot wekker

Naast het op alle mogelijke manieren onderhouden van contact met anderen, zijn er natuurlijk nog legio andere dingen te doen met een mobiele telefoon. Je kan er nagenoeg je hele leven mee regelen. Een meisje van 17 over wat haar mobiel voor haar betekent: '*alles,mijn contact met de rest van de wereld,mijn klok,mijn wekker,mijn vraagbaak,mijn radio,mijn fotocamera,kortom alles dus'.*

We hebben een aantal toepassingen nader bekeken. Gewoon wat surfen en internetten zegt 42% van de jongeren met een mobiele telefoon te doen. In deze ondervraagde groep zitten echter ook kinderen die niet kunnen internetten met hun mobiel. Van de kinderen met een telefoon die dat wel kan, zegt tweederde (66%) wel eens gewoon wat te surfen. Hoe ouder, hoe vaker jongeren zomaar wat surfen en dat verband is erg sterk (figuur 5.1). De jongste kinderen hebben minder vaak een telefoon waar ze mee kunnen internetten. Minder vmbo-leerlingen surfen wel eens op internet dan havo- en vwo-leerlingen[vi].

Jonge kinderen spelen graag een spelletje op hun mobiele telefoon. Eigenlijk speelt meer dan de helft of meer van de kinderen wel eens spelletjes op zijn telefoon, in alle leeftijdsgroepen. In totaal doet 69% spelletjes op zijn mobiel.

Met het nieuws lezen op hun mobiel houden de jongste kinderen zich niet bezig. Dat wekt pas op latere leeftijd interesse: van de 17-jarigen doet meer dan de helft dit wel eens via de mobiele telefoon. Van de hele onderzochte groep leest 26% het nieuws via zijn mobiele telefoon. Jongens zeggen iets vaker het nieuws te lezen dan meisjes en naarmate het schoolniveau hoger is, wordt er ook vaker nieuws gelezen.

Waar gebruik jij je telefoon voor?

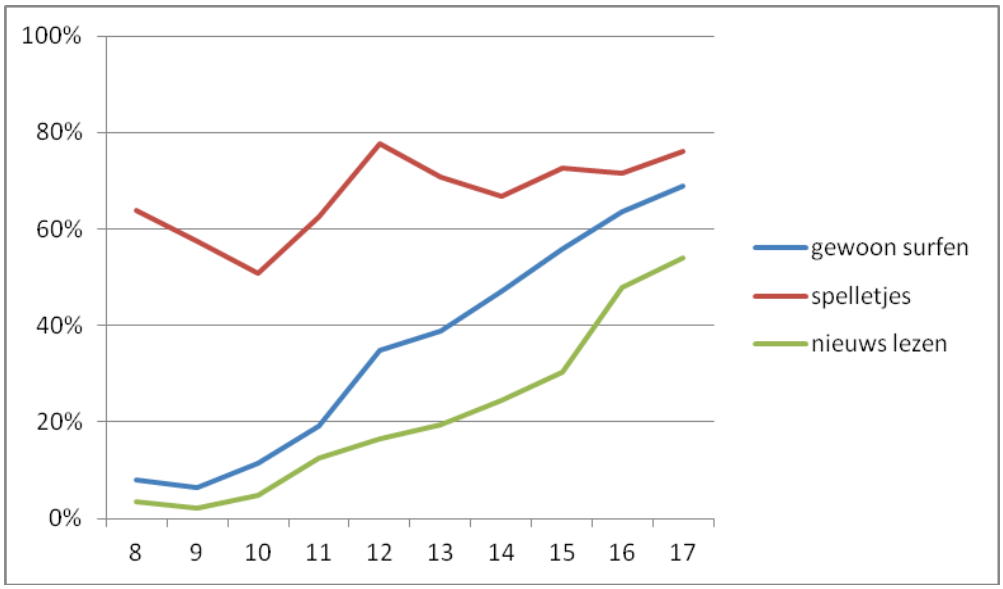

Figuur 5.1 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Ook voor entertainment met beeld en geluid blijkt de mobiele telefoon zeer geschikt. Mobiele telefoons hebben inmiddels nagenoeg allemaal de mogelijkheid om foto's en filmpjes te maken. Foto's maken is favoriet: 78% van de jongeren doet dit wel eens. Filmpjes maken doen minder jongeren, 54% houdt zich hier wel eens mee bezig. Meer meisjes maken foto's en filmpjes dan jongens.

Veel jongeren (71%) luisteren muziek met hun mobiele telefoon. Vooral kinderen van 12 jaar en ouder gebruiken hun telefoon hiervoor (figuur 5.2). Video kijken, bijvoorbeeld via YouTube of Uitzending Gemist doen jongeren het minst vaak van de vier genoemde mogelijkheden. Het aantal kinderen dat video kijkt, neemt wel toe na het tiende jaar. Uiteraard heb je hier ook weer een mobiele telefoon voor nodig waarop dit mogelijk is. Meer jongens dan meisjes zeggen video te kijken op hun mobiel.

Waar gebruik jij je telefoon voor?

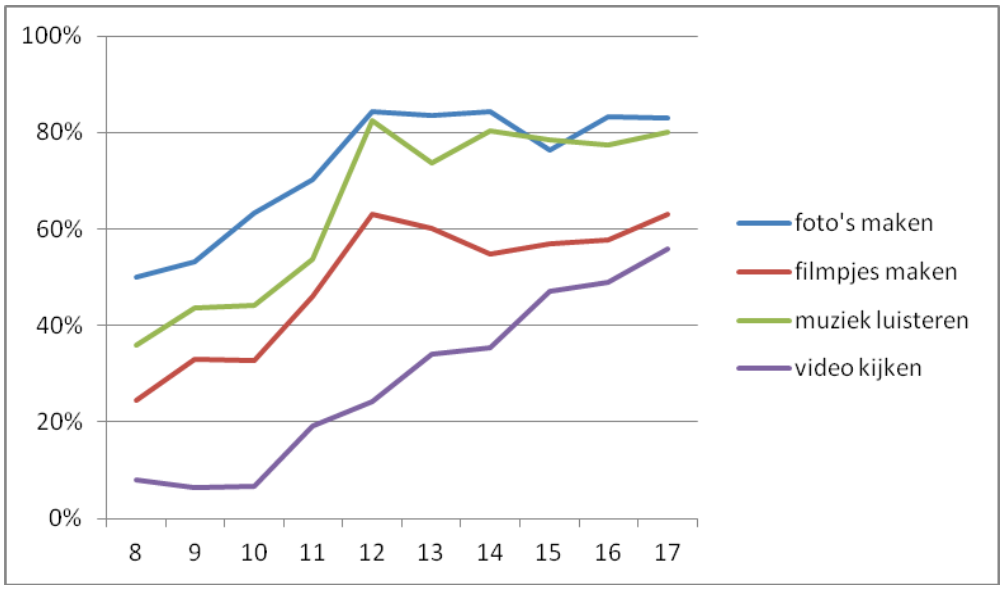

Figuur 5.2 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

De mobiel kan ook voor heel praktisch gebruik ingezet worden, bijvoorbeeld als wekker. 57% gebruikt zijn mobiele telefoon als wekker. De andere drie mogelijkheden, te weten Google maps/GPS gebruiken (25%), Reisinformatie gebruiken (trein, bus, ov9292 etc.) (21%) en de mobiel als agenda gebruiken (33%), volgen grotendeels hetzelfde leeftijdsgebonden patroon. De jongste kinderen doen dit nauwelijks, maar hoe ouder, hoe vaker er gebruik wordt gemaakt van deze toepassingen (figuur 5.3). Gebruik van Google maps is vergeleken met 2009 flink toegenomen, wat weer te maken heeft met het toegenomen gebruik van mobiel internet en smartphones.

Google maps wordt het minst door vmbo-leerlingen gebruikt en relatief minder vaak door meisjes. Reisinformatie gebruiken jongeren vaker naarmate het schoolniveau hoger is, en dat geldt ook voor het gebruik van de mobiele telefoon als agenda.

Waar gebruik jij je telefoon voor?

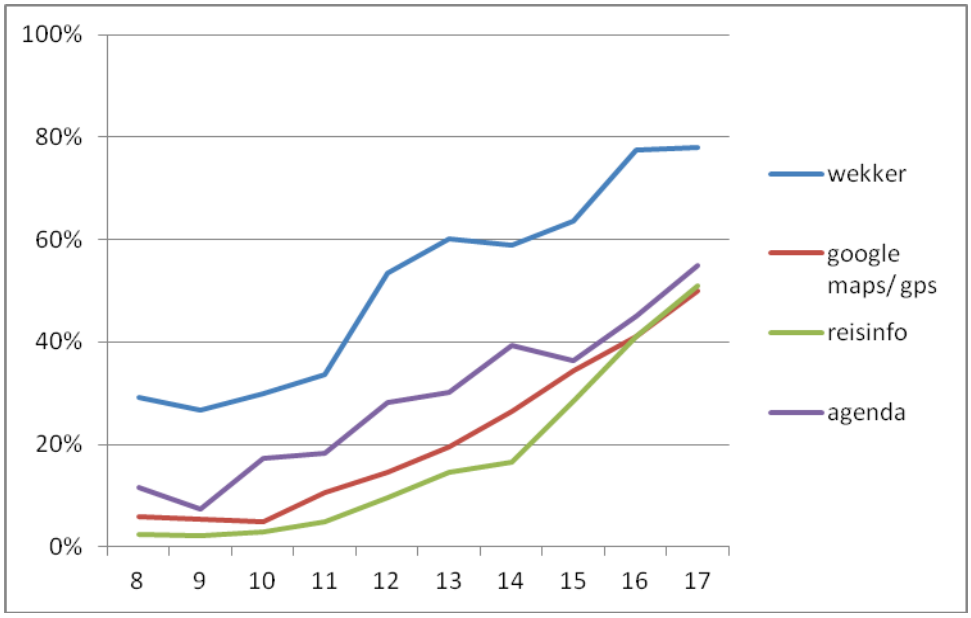

Figuur 5.3 Gebruik mobiele telefoon van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Jongeren die hun mobiele telefoon nog ergens anders voor gebruiken, kregen de mogelijkheid om in te vullen waarvoor. Een jongen van 11 schrijft: '*Alarm voor medicatie',* heel nuttig en een belangrijk instrument voor hem, natuurlijk. Ook gebruiken een aantal jongeren hun mobiele telefoon als zaklamp, nog iets heel anders. En een jongen van 8 laat hem simpelweg zien: '*Voor te showen, staat stoer'.*

5.2 Welke app moet nog uitgevonden worden?

We hebben de jongeren apart gevraagd in te vullen welke app zij het meest gebruiken. Voor veel jongeren is dat Whatsapp. Twitter (sociale netwerksite) en Angry Birds (een spelletje) worden ook relatief vaak genoemd. Verder noemen meerdere jongeren Facebook, Hyves en Ping. Een spelletje dat regelmatig wordt genoemd is Wordfeud, in feite het bekende bordspel Scrabble maar dan voor de mobiele telefoon. Verder worden er uiteenlopende apps genoemd, van Buienradar tot YouTube, van The Voice of Holland tot RTV Oost en van schaken tot horoscoop.

Op de vraag welke app volgens de jongere zelf nog uitgevonden zou moeten worden, kregen we veel leuke en uiteenlopende reacties. Soms geven ze inzicht in de belevingswereld van kinderen. Zo schrijft een jongen van 14: '*als er UFO's gsignaleerd zijn'.* Een andere jongen (12) denkt aan veiligheid: '*een nummer die je kunt intoetsen en die op het polietiebereu afgaat zodat die weten waar je bent enn dat die dan weten dat je in gevaar bent'.*

Ook apps die bij persoonlijke interesses aansluiten zijn welkom, een meisje van 11: '*hoe je een paard kan verzorgen'.* En een jongen van 9: '*Speelgoed volder app.'*

Daarnaast passeren hele praktische apps de revue: '*waar op staat wat we eten vanavond'* (jongen

van 14 jaar) en '*Die huiswerk voor je maakt'* (meisje van 10). Een ander meisje (14) ziet het ook wel voor zich: '*Weet ik niet, misschien dat m'n moeder snacks naar boven brengt?'* Een jongen van 16 bedenkt ook een slimme: '*concerten waarvan kaarten waren uitverkocht toch met je mobiel live te kunnen volgen of ook als een kaartje te duur was kan je ook met sportwedstrijden doen ...goed ideetje??.. '*

Een aantal kinderen zijn futuristisch ingesteld: *'eentje die je niet meer in je hand hoeft te houden, op je hoofd die doet wat je zegt'* (jongen 12 jaar). Een jongen van 14 bedacht ook een bijzondere: '*app om rubiks kubus op te lossen door een foto te nemen*'.

Tot slot maakt een jongen van 15 zijn mening kenbaar: *'een app die andere mensen stil houd die praten over wat voor apps zij allemaal wel niet hebben'.*

Veiligheid en regels

Welke regels voor mobieltjes gelden er bij jou op school?

'Sommige klasgenoten zijn echt verslaafd en zelfs als de meester ze waarschuwd gaan ze nog door. Dat is echt stom'

6. Veiligheid en regels

6.1 Veiligheid

Mobiele telefoons kunnen ook voor minder positieve of ronduit vervelende doeleinden worden ingezet. Ook hier hebben we naar gevraagd. Er zijn maar weinig kinderen die hierop zeggen dat ze negatieve ervaringen hebben opgedaan via de mobiele telefoon. 'Iemand heeft wel eens een foto van mij gemaakt en verspreid via zijn of haar mobiel terwijl ik dat niet wilde', zegt 4% meegemaakt te hebben.

Eveneens 4% zegt wel eens bedreigd te zijn via zijn of haar mobiele telefoon. Het percentage dat meldt wel eens gepest te zijn via de mobiele telefoon ligt wat hoger: 8%. Vmbo-leerlingen zeggen dit wat vaker te hebben meegemaakt dan havo- en vwo-leerlingen. Op de vraag of het een probleem is dat jongeren veel met hun mobiel bezig zijn, antwoordde een meisje van 14: '*Geen probleem. Je mag wel geen andere kinderen pesten'.*

Seksplaatjes kunnen gewenst of ongewenst rondgestuurd worden via de mobiele telefoon. 4% zegt wel eens seksplaatjes te hebben gekregen op zijn mobiel, jongens geven dit vaker aan dan meisjes. Opvallend genoeg is er niemand die zegt ze zelf rond te sturen. 87% van de jongeren tot slot zegt geen van de genoemde vervelende gebeurtenissen meegemaakt te hebben met zijn of haar mobiele telefoon.

6.2 Regels

Op school

Volgens 3% van de jongeren zijn er op school geen regels voor het gebruik van mobiele telefoons. Bij het overgrote deel van de kinderen gelden er dus wel regels op school. De meest voorkomende regel is dat jongeren hun mobiel in de pauze mogen gebruiken, maar dat hij tijdens de les op stil of uit moet staan (72%) (figuur 6.1). Hoe hoger het schoolniveau, hoe vaker deze regel geldt. Bij ruim een op de tien kinderen (11%) moet het mobieltje bij binnenkomst in de klas worden ingeleverd en aan het eind van de dag weer opgehaald. Dit geven vmbo-leerlingen vaker aan dan havo- en vwo-leerlingen. De telefoons worden in de les maar heel weinig ingezet voor educatieve doeleinden. 3% van de kinderen zegt dat de mobiel tijdens de les gebruikt wordt.

Een aantal jongeren hebben de regels op hun school aangevuld of toegelicht. Sommige kinderen mogen bijvoorbeeld hun telefoon wel meenemen, maar niet zichtbaar. De telefoon moet in de tas of in een kluisje of kastje. Een meisje van 10 jaar schrijft: '*Ik hen m bij me in mijn tasje maar mag hem op school niet gebruiken. Maar dan kan ik uit school mn moede bellen als ik bij iemand ga spelen''.*

Andere kinderen schrijven dat de mobiel helemaal niet mee naar school mag, ook niet in de tas. Een ander meisje van 10 laat weten: '*Er mogen geen mobieltjes op school. Ziet een leerkracht 't, dan ben je 'm kwijt tot de andere dag (of tot maandag als ie op vrijdag wordt ingenomen!)'.* Verschillende

kinderen schrijven dat de ouders bij de uitvoering van de regels betrokken worden, zoals dit meisje van 9 jaar: '*als hij afgaat en de meester/juf hoordt hem moet je hem inleveren en e ouder moeten hem komen ophalen'.* Volgens een meisje van 14 heeft het stellen van regels weinig zin bij haar op school: '*er zijn wel regels alleen niemand trek zich er wat van aan'.* Een meisje van 15 geeft aan dat het wel geprobeerd wordt: *'zeker elke dag smse leerlingen in de les en vaak worden er ook waarschuwingen gegeven of ze worden afgepakt , dan gaan ze daar fel tegen in omdat ze verslaaft geworden zijn aan hun mobiel.'* En een jongen van 10: *'Sommige klasgenoten zijn echt verslaafd en zelfs als de meester ze waarschuwd gaan ze nog door. Dat is echt stom'.* Een jongen van 12 vindt een mobiel tijdens de les geen goed idee: '*veel kinderen in de klas zitten te pingen dat vind ik niet goed.'*

Een paar van de ondervraagde kinderen zijn ziek en mogen daarom hun mobiel wél meenemen en gebruiken, omdat zij op hun telefoon zien wanneer zij medicatie nodig hebben. Een meisje van 13: '*je mag je mobiele telefoon niet mee of in je kluisje maar voor mij is het een uitzondering i.v.m. diabetes.....'* En een meisje van 15: '*normaal mag niemand mobiel bij zich hebben/gebruiken maar ik heb vrijstelling omdat ik ziek ben.'*

Welke regels over mobiele telefoons gelden er bij jou op school?

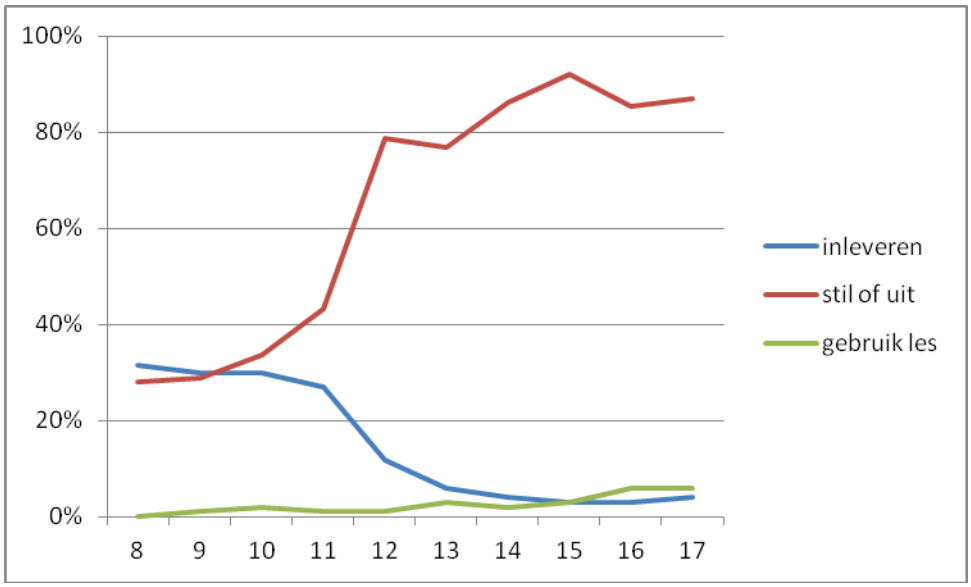

Figuur 6.1 Regels over mobiele telefoons op school van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Thuis

Waar over school maar 3% van de jongeren zegt dat er geen regels zijn, is dat in de thuissituatie bij 31% van de kinderen het geval. Volgens bijna een derde van de kinderen gelden thuis geen regels voor het gebruik van de mobiele telefoon. Hoe ouder en hoe hoger het schoolniveau, hoe vaker er thuis geen regels gelden.

Als er wel regels zijn, is de meest voorkomende die over het bedrag waarvoor de jongere mag bellen en sms'en (figuur 6.2). Precies de helft zegt dat hier thuis een afspraak over is. Bij een op de vijf

jongeren (20%) is er een afspraak over met wie zij mogen bellen en sms'en en bij bijna evenveel jongeren (19%) over hoe vaak of hoe lang ze mogen bellen en sms'en. Naarmate het schoolniveau lager is, zijn er vaker regels over hoeveel geld ze mogen uitgeven en hoe vaak en hoe lang ze mogen bellen. Het gebruik van regels voor de mobiele telefoon is eind 2011 niet veel anders dan in 2009.

Volgens bijna een kwart (23%) geldt er thuis daarnaast nog een regel over of ze extra geld mogen uitgeven aan hun mobiel (niet in tabel opgenomen). Bij evenveel jongeren is er thuis de afspraak dat de mobiele telefoon 's nachts uit moet. Ook deze twee regels gelden wat vaker voor de jongere kinderen dan voor de oudste kinderen.

Waar zijn bij jou thuis regels over?

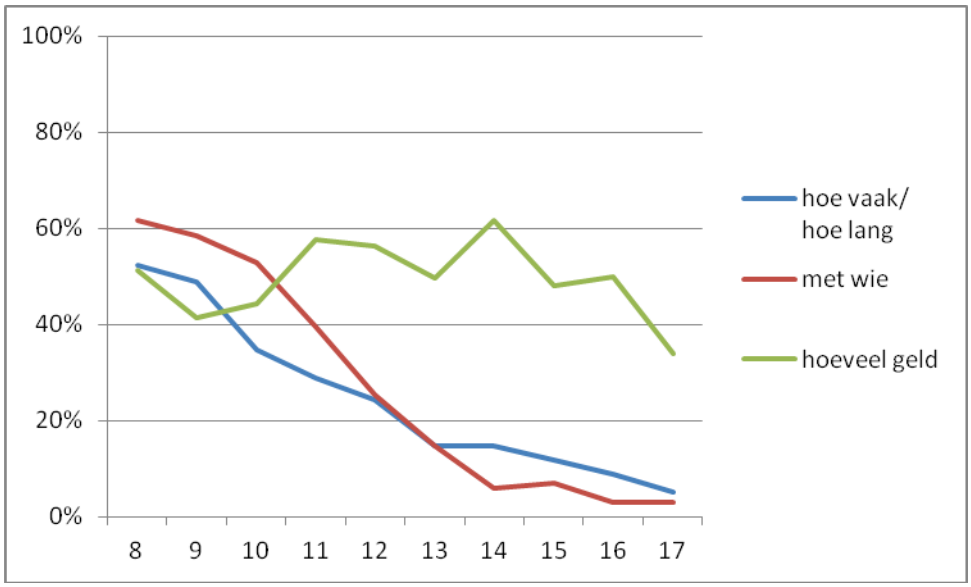

Figuur 6.2 Regels over mobiele telefoons thuis van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Een paar jongeren schrijven over regels thuis in hun antwoord op de vraag of zij vinden dat jongeren te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn (zie ook de volgende paragraaf). Een jongen van 12: *'veel jongens en meisjes staan er mee op en gaaan er mee naar bed maar ik heb een afspraak met mijn ouders gemaakt er zijn regels er is meer te doen dan de hele dag met de telefoon bezig te zijn.'* Een jongen van 13 moet hem aan tafel wegleggen: '*ik ben vaak met mijn mobiel bezig tot mijn moeder zegt dat ik hem weg moet leggen omdat we aan het eten zijn.'*

De moeder van een jongen van 11 grijpt ook wel eens in: *'mijn moeder wordt er wel eens gek van, iedere keer die geluiden als er iemand een berichtje stuurt...Soms is het wel eens vervelend, dan zegt mijn moeder zet je telefoon maar op de stille stand of uit zodat je op sommige momenten niet gestoord kan worden.'*

Vinden je ouders dat je te vaak met je mobiel bezig bent? Deze vraag legden we ook aan de jongeren voor. Dat valt wel mee: 6% zegt vaak en 16% best vaak. 34% zegt niet zo vaak en 45% nooit. Meisjes krijgen iets vaker te horen dat ze te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn dan jongens. Hoe lager

het opleidingsniveau van jongeren, hoe vaker ouders zeggen dat ze te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn.

Gedragsregels

We hebben de jongeren twee stellingen voorgelegd die te maken hebben met gedragsregels. Mag je bijvoorbeeld je telefoon niet opnemen en geen sms lezen wanneer je met iemand in gesprek bent? Drie op de vijf jongeren (60%) is het daarmee eens, net zo veel als in 2009. Ruim een kwart (26%) is het er niet mee eens en vindt dat je dan best kan opnemen of je sms lezen. 14% weet het niet. Leeftijd, geslacht en schoolniveau maken hierbij niet uit. Een meisje van 13 schrijft hierover: '*ik vind het heel storend als een ander dat doet als we praten, soms heb ik afgesproken met een vriendin en dan zit ze de hele tijd met andere vriendinnen te pingen, net of ik niet belangrijk meer ben. zelf probeer ik het niet te doen.'*

En moet je bijvoorbeeld muziek luisteren op je mobiel met een koptelefoon op, zodat niet iedereen het kan horen? Hier zijn, net als in 2009, veel jongeren het mee eens (69%). Ruim een op de vijf is het er niet mee eens (21%) en vindt dat je dus ook publiekelijk muziek kan luisteren. 10% zegt het niet te weten. Een paar jongeren schrijven over leeftijdsgenoten die te hard bellen, zoals dit meisje van 17: *'veel mensen zijn er irritant veel mee bezig, vooral in bv de trein vind ik het heel storend als iemand zijn hele verhaal hardop zit te vertellen zodat iedereen mee kan/moet luisteren. Maar zonder kan ook niet meer.'*

Belang van een mobiele telefoon

7. Belang van een mobiele telefoon

7.1 Wat betekent jouw mobiel voor jou?

Wat betekent jouw mobiel voor jou? *Alles / Bereikbaar zijn / Contact met vrienden / Handig / Heel veel / Leuk / Mijn leven / Niet veel / Niks / Veiligheid / Vrijheid*. Dit zijn een paar van de antwoorden die jongeren invulden op deze open vraag. Zeer uiteenlopende antwoorden: voor de een is de mobiele telefoon zijn of haar hele leven, voor de ander betekent de mobiele telefoon niets.

Veel jonge kinderen gebruiken hun mobiele telefoon weinig, omdat hij dan nog vooral bedoeld is voor de veiligheid. Zij mogen hem alleen meenemen als ze weggaan. In dat geval betekent de mobiel (nog) niet zoveel, zoals voor deze jongen van 8: '*niet veel is voor van de zomer als ik buiten ga spelen gebruik hem eigenlijk niet'.* En een meisje van 9: *'de meeste kinderen van mijn leeftijd zijn nog helemaal niet zo bezig met een mobiele telefoon. voor mij hoeft het helemaal niet en mijn vriendinnen ook niet.'* Maar ook zijn er oudere kinderen die er niet om geven, zoals deze jongen van 15: '*weinig, ik heb hem nooit bij me. ben geen beltype.'* Een jongen van 17 vindt hem zelfs lastig: *'een lastig ding omdat je altijd gestoord wordt van de telefoon als je een film aan het kijken bent of met iemand aan het chillen bent, Ik heb mijn telefoon meestal voor de muziek op de fiets.'*

Zoals eerder in het rapport opgemerkt, maakt het ook uit wat de telefoon allemaal kan: hoe meer een mobiel in huis heeft, hoe aantrekkelijker. Een jongen van 12: *'Niet zo belangrijk, kan bellen en sms,en. Wil graag een black berry dan zou mijn mobiel heel belangrijk zijn omdat ik er dan veel meer mee kan'.* Veel jongeren zijn helemaal dol op hun telefoon, zoals deze meisjes van 16: *'alles ik heb een blackberry en zit heel de dag met mijn telefoon'* en *'zonder ben ik gehandicapt...'* Een meisje van 17: *'alles mijn hele sociale leven zit in mijn mobiel.'* En een meisje van 14: '*mijn hele wereld dicht bij me. ik kan niet zonder.'*
Ook het 'erbij horen' schrijven sommige jongeren letterlijk op, of indirect zoals dit meisje (12): *'Alle kinderen uit mijn klas hebben er ook 1. En ik kan naar huis bellen als ik ergens blijf spelen of iets wil weten.'* Een jongen van 9 zegt dat hij zich ouder voelt: *'ik voel me ouder en ik kan spelletjes spelen en radio luisteren als bijvoorbeeld twente moet spelen en het niet op tv komt.'*

Sommige (veelal jonge) kinderen zijn gecharmeerd van hun mobiel omdat hij niet alleen veilig, maar ook stoer of mooi is, of bepaalde dingen kan. Een paar voorbeelden: '*ik vind het leuk dat ik een mobiel heb want ik kan er spelletjes op doen en er zit een zaklamp op.*' (jongen, 9). *'Ik vind hem heel mooi en het is handig omdat ik heel ver naar school moet fietsen.'* (meisje, 8). *'Vind ik stoer, en dan weten papa en mama waar ik ben.'* (jongen, 8). En een jongen van 10: '*als ik naar een vriendje ga hoef ik niet op de tijd te lette , mn moeder laat hem overgaan als ik moet tuiskomen. en vrienden vinden die van mij wel cool.'*
Zoals al eerder aan de orde kwam, zijn er ook zieke jongeren voor wie de mobiele telefoon essentieel is. Een meisje met suikerziekte schrijft dat haar mobiel heel belangrijk is, omdat ze dan iemand kan bellen als het niet goed gaat. Voor een meisje van 17 tot slot betekent haar mobiel ook heel veel: *'ik ben blind en heb nu een iphone viers en die praat tegen mij en die begrijpt mij en daar moet ik nog een beetje mee leren werken maar het gaat al heel goed alleen is het nog in het engels en dat is soms een beetje wennen maar dit is echt een goede telefoon voor mij.'*

7.2 Verslaving en desinteresse

Zijn jongeren echt zo verslaafd aan hun telefoon als wel wordt verondersteld? Recente berichtgeving doet geloven dat jongeren niet meer zonder hun mobiel kunnen en er als het ware aan vastgelijmd zitten. Hoe denken de jongeren daar zelf over? De jongeren in het onderzoek hebben aangegeven of ze het wel of niet eens zijn met stellingen hierover.

Maar liefst driekwart (75%) is het eens met de stelling 'Mijn generatie (jongeren van nu) is verslaafd aan hun mobiele telefoon'. Maar 11% is het er niet mee eens en de rest weet het niet. Wanneer het over henzelf gaat, lijkt de groep die afhankelijk is van zijn mobiel wat kleiner. Want met de stelling 'Ik zou echt niet zonder mijn mobiele telefoon kunnen' is ruim de helft het eens (53%). Bijna twee op de vijf jongeren (38%) is het daar juist niet mee eens.

Meisjes zeggen wat vaker niet zonder hun mobiele telefoon te kunnen dan jongens. Hoe ouder, hoe meer waarde jongeren aan hun mobiel hechten (figuur 7.1). Een jongen van 13 heeft dat zelf gesignaleerd: '*ikzelf ben niet verslaafd. ik zie wel veel oudere jongeren, dus vanaf 15, de hele dag met de telefoon bezig. ikzelf heb andere hobbies.*'

De stelling 'Eigenlijk interesseert een mobiele telefoon mij niet zo' is in feite de omgekeerde versie van de eerste twee. Deze stelling gaat er vanuit dat de jongere helemaal niet zo gek is op zijn mobiele telefoon. Bijna een kwart (24%) is het daar mee eens. Ruim tweederde (69%) is het er niet eens en de rest weet het niet. Jongens zeggen vaker dan meisjes dat de mobiele telefoon hen eigenlijk niet zo interesseert. Vooral de jongere kinderen zeggen geen interesse te hebben in een mobiel.

Ben jij het eens of niet eens met de stelling?

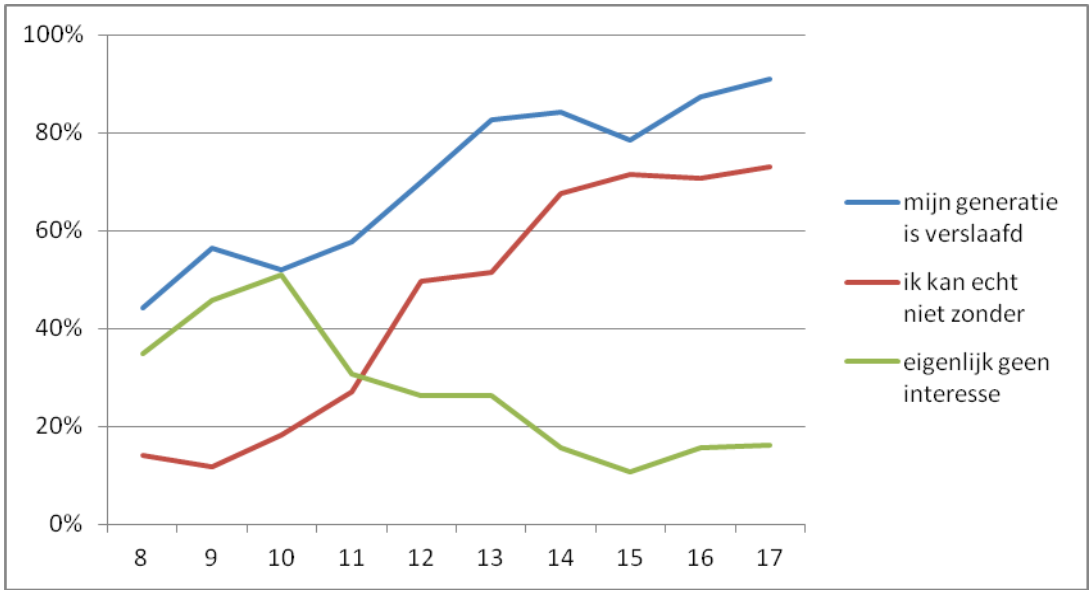

Figuur 7.1 Eens /niet eens met stellingen van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

Een jongen van 15 schrijft: '*ik vind er niet veel bijzonders aan, het is maar een apparaatje.'* En een andere jongen (12): '*Toen ik er geen één had, dacht ik dat het heel leuk zou zijn. Maar nu ik er één heb valt het wel mee. Ik gebruik hem helemaal niet vaak. Heb hem wel altijd bij me.'*

Drie andere stellingen die te maken hebben met het belang dat jongeren hechten aan een mobiele telefoon, vertonen grofweg hetzelfde verloop (figuur 7.2). Naarmate de kinderen ouder zijn, wordt er meer belang gehecht aan de mobiel. Met de stelling 'Zonder mobiele telefoon hoor je er niet echt bij' is 57% het eens en 32% niet. Maar voor de jongste kinderen speelt dat veel minder.

Bijna de helft (47%) van de jongeren zegt zijn telefoon 's nachts aan en in de buurt te hebben. Ruim de helft (51%) zegt dit niet te doen. '*je kan er spelletje op doen als je je verveelt of moet wachten',* schrijft een meisje van 15. Bijna de helft (46%) zegt zijn mobiele telefoon wel eens te gebruiken als middel tegen verveling (anti-verveling) en evenzoveel jongeren (47%) zegt dit niet te doen. De rest weet het niet.

Ben jij het eens of niet eens met de stelling?

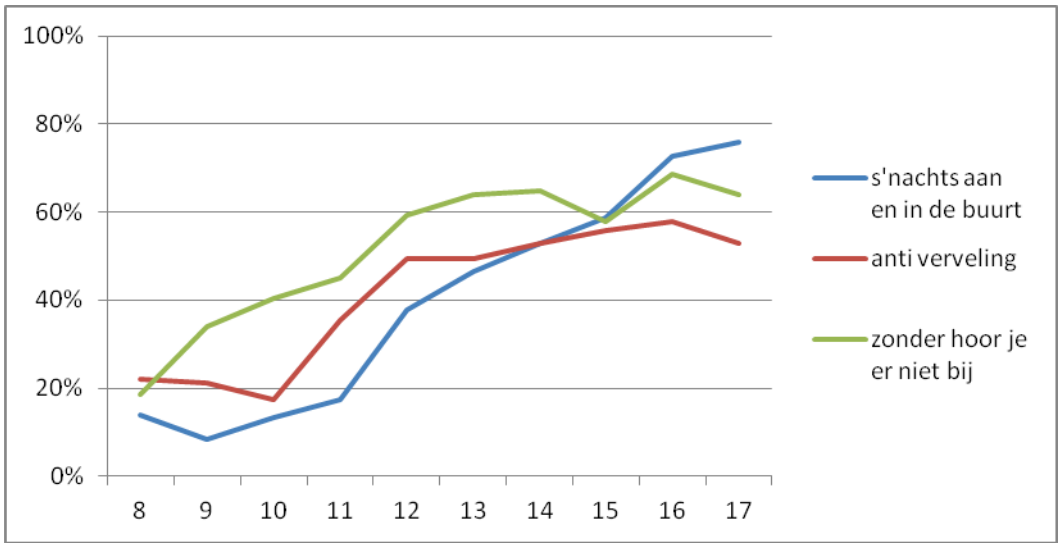

Figuur 7.2 Eens/niet eens met stellingen van 8- tot 18-jarigen met een mobiele telefoon.
Bron: MKO/Digivaardig & Digibewust '11.

7.3 Probleem of geen probleem?

Op de vraag 'Sommige mensen vinden dat jongeren te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn, anderen zien niet zo'n probleem, wat vind jij?' kregen we veel verschillende antwoorden. Er zijn veel jongeren die een mobiel normaal en iets van deze tijd vinden. Zij zien veelvuldig gebruik niet als een probleem, of schrijven dat het wel meevalt. Sommige jongeren gaan een stapje verder en noemen het gestelde onzin of ouderwets. Zij zeggen dat degenen die problemen zien 'oude mensen' zijn, waaronder een jongen van 9: *'dat zijn oude mensen die nog bellen met een telefoon met een draad eraan, onzin dus .'* En een jongen van 17 neemt ook geen blad voor de mond: *'de meeste jongeren zijn veel met telefoons bezig , maar dit is logisch , de ouderen mensen die daar over zeiken die*

moeten zelf een telefoon kopen of een leven krijgen'. Een meisje van 13 wil het liever niet horen: '*k gebruik met mobiel best veel en vind het niet leuk om te horen dat ik dat teveel zou doen, ik wil gewoon met mijn vrienden praten/twitteren.'*

Maar er zijn ook jongeren die het er wel mee eens zijn en vinden dat hun leeftijdsgenoten te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn. Verschillende jongeren klagen dat ze tijdens de pauze niet meer kunnen kletsen, omdat iedereen met zijn mobiel in de weer is, zoals dit meisje (15 jaar): '*Soms in de pauze, dan wil je een praatje maken met je vriendinnen, en die zijn dan alleen met hun blackberry bezig. Heel irritant.'* Ook geven veel jongeren aan dat ze merken dat jongeren continue op hun telefoon kijken en er steeds mee bezig zijn.

Sommige kinderen geven aan dat ze er zelf ook te veel mee bezig zijn, zoals dit meisje van 14: '*ik vind eigenlijk dat ik ook wel teveel met mijn mobiel bezig ben maar mijn motto is : er is geen leven mogelijk zonder mijn black berry.'* En een meisje van 14: *'ben er veel mee bezig en kan me wel voorstellen dat dat irri is maar dat kan me niet schelen mobiel is kapot belangrijk voor me. kan zonder niet leven. was em laatst vergeten mee naar school te nemen hel dag dus.'*

Een meisje (17) legt genuanceerd uit: '*Tegenwoordig zijn er veel jongeren inderdaad erg veel met hun mobiele telefoon bezig. Maar ik vind dit eigenlijk best wel logisch. De telefoons worden steeds uitgebreider en je kan er steeds meer mee. Als de telefoons nog gewoon zo waren als vroeger, dat je alleen kon smsen en bellen, waren de jongeren er lang niet zoveel mee bezig als nu.*'

De kinderen die hun mobiele telefoon weinig gebruiken, zien begrijpelijkerwijs ook geen probleem, zoals deze jongen van 10 jaar: '*gebruik hem heel weinig dus ik heb geen probleem'.* En een meisje van 14*: 'ik vind van niet, maar ik gebruik mn mobiel bijna nooit, vergeet 'n ook vaak mee'.*

Duidelijk is dat er veel verschillen zijn tussen jongeren. De een geeft er niet om, de ander kan niet zonder. Te veel ermee bezig? 'Sommigen wel, sommigen niet', zoals veel jongeren stellen. Zelfs binnen het gezin kan de interesse uiteenlopen, zoals bij deze jongen van 13: '*Ik vind dat ikzelf geen probleem heb. Maar mijn oudste zus is een ramp. Mijn ouders worden er gek van. Mijn andere zus valt wel mee.'* Bovendien zijn het niet alleen de tieners, geven meerdere jongeren aan, waaronder deze jongen van 16: *'nou soms zie ik mensen van rond de 30 meer met een telefoon dan van mijn generatie dus het zijn niet alleen jongeren.'*

Veel jongeren zeggen dat je bij het gebruik van je mobiel gewoon je gezonde verstand moet gebruiken. Tot slot een wijze raad van een 12-jarig meisje: *'ik vind dat je zelf goed moet nadenken over of je op dat moment de telefoon wel kunt gebruiken (als je gewoon met iemand aan het kletsen bent of bijvoorbeeld in de supermarkt staat vind ik dat niet netjes). Denk een beetje aan elkaar!'*

Kwalitatief onderzoek

Heb je wel eens geld uitgegeven met je mobiel?

'Dat heb ik bij Habbo gedaan. Daar kon je voor 5 cent een hele grote villa kopen. Dit ging via sms'

8. Kwalitatief onderzoek

In totaal hebben we met zestien kinderen en jongeren uitgebreider gesproken over mobiele telefonie, als aanvulling op de vragen in het kwantitatieve onderzoek. We wilden op een aantal zaken dóórvragen en we wilden kinderen vooral ook zien, samen met hun mobiele telefoon.

Twee groepsgesprekken voerden we:
1. Met acht kinderen van 9 en 10 jaar op basisschool De Witte Olifant in Amsterdam
2. Met acht jongeren van 13 en 14 jaar op het Thorbecke Scholengemeenschap in Zwolle

Hier waren kinderen bij mét en zonder mobiele telefoon. De tieners beschikken allemaal over een telefoon, maar bij kinderen jonger dan 12 jaar is bezit nog niet standaard.

Basisschool

Het groepsgesprek met de basisschoolkinderen vond plaats in december van 2011:

Naam:	Leeftijd:	Mobiel:		
Chelsea	9	Nee	-	-
Afraz	10	Ja	Nokia (krijgt iPhone)	Abonnement
Jael	9	Ja	Alcatel	Prepaid
Pieter	10	Ja	-	Prepaid
Ezra	9	Ja	Nokia	Abonnement
Cuilla	9	Nee	-	-
Lokenath	9	Ja	Samsung	Prepaid
Eloise	9	Ja	Alcatel	Abonnement

Uit het gesprek vielen een aantal zaken op:

1. Zo vanzelfsprekend is het niet dat kinderen een telefoon krijgen. Allemaal hadden ze net een telefoon gekregen, twee van hen zouden er pas later een krijgen.

Chelsea: *'Ik mag van mijn ouders pas een mobiel als ik 12 jaar ben, zij vinden mij te jong. Ik wil er wel graag een. Nu mag ik alleen bellen met de huistelefoon en soms op de mobieltjes van mijn ouders. Ook speel ik spelletjes op mijn vaders iPhone.'*
Cuilla: *'Ik krijg hem nog. En ik vraag er ook echt niet om. Ik hoef hem niet per se.'*
De kinderen die een mobiel willen hebben, krijgen hem van hun ouders, meestal als beloning voor prestaties (een goed rapport) of op hun verjaardag. Twee kinderen hadden net een telefoon als Sinterklaascadeau gekregen. De eerste mobiele telefoon is een mijlpaal in het kinderleven, voor de kinderen én de ouders. Daar mag blijkbaar ook best geld aan worden uitgegeven.
Lokenath: *'Ik heb een Samsung, die leek het meest op een Blackberry. Hij was 130 euro. Ik wilde graag deze omdat hij mooi is. Mooie vorm en de toetsjes geven licht!'*

2. Als ze eenmaal een mobiel hebben, dan worden de kinderen nog geen veelgebruikers.

Jonge kinderen zijn blij dat ze over een telefoon beschikken, maar slechts twee van de acht, beiden jongens, lijken er echt druk mee te zijn. En zoveel bellen ze er niet mee. Met hun telefoon luisteren ze vooral naar muziek en spelen ze spelletjes. Meer dan twee jaar geleden is de telefoon een mini-computer geworden; er kan meer mee. Maar het grootste voordeel van de telefoon, zeggen de

kinderen in het groepsgesprek, is dat ze bereikbaar zijn voor hun ouders. Een enkeling kan er mee op internet, maar doet dat niet frequent.

3. Alle kinderen spelen spelletjes op internet, op Hyves, maar ook in virtuele werelden, zoals Habbo, en allemaal worden ze aangespoord geld uit te geven met hun mobiele telefoon.

Het is de gewoonste zaak van de wereld dat ze op internet gevraagd worden om hun telefoon als portemonnee te gebruiken. Dat doen ze liever niet.
Jael: *'Ik vind dat stom. Met Sunny Day wil je meubels kopen en dan moet je betalen via je mobiel. Ik vind dat zonde en heb het nooit gedaan.'*
Eloise: *'Bij een Facebook spel is dat, dan moet je betalen voor je poppetje. Nooit doen!'*
Toch hebben twee kinderen het gedaan.
Afraz: *'Dat heb ik bij Habbo gedaan. Daar kon je voor 5 cent een hele grote villa kopen. Dit ging via sms.'*
Ezra: *'Ik heb dat ooit gedaan op Panfu. Toen kon ik Goudpanda worden.'*
Een van de kinderen heeft haar vader weten over te halen om geld uit te geven.
Jael: *'Bij Pet Party heb ik wel eens diamantjes gekocht. Dit was waardeloos. Ik heb heel lang bij mijn vader gesmeekt en die heeft het toen via de computer betaald.'*
4. Kinderen hebben tal van ideeën over hoe je mobiele telefoons kunt gebruiken op school. Vraag je ze hoe ze mobiele apparaten zouden inzetten als zij directeur van de school waren, dan antwoorden ze enthousiast:
Eloise: *'Gebruik je telefoon als rekenmachine'.*
Jael: *'Zoek met je telefoon op internet naar foto's voor aardrijkskunde en stuur ze naar het digibord zodat de hele klas er wat aan heeft'.*

Afraz: *'Laat kinderen meer met iPads in de klas werken. Dan worden ze slimmer.'*

Samengevat: Het is voor kinderen van 9 en 10 jaar al normaal dat ze een telefoon hebben, maar het is nog niet alles voor ze.

Middelbare school

Op de Thorbecke Scholengemeenschap in Zwolle spraken we in januari 2012 met acht kinderen uit de klassen 2 en 3 Havo/VWO van 13, 14 en 15 jaar.

Deelnemers

Naam:	Leeftijd:	Mobiel:	
Lisa	14	Samsung	Abonnement
Janno	15	iPhone 4	Prepaid
Zoe	14	Samsung	Abonnement
Dominique	14	Samsung	Prepaid
Folkert	14	Samsung	Prepaid
Emma	14	iPhone 3	Abonnement
Angelita	13	iPhone 4	Abonnement
Helene	13	Samsung	Abonnement

Dit waren de opvallendste bevindingen:

1. Bij tieners is de mobiel, in tegenstelling tot kinderen op de basisschool, de navelstreng met hun leeftijdsgenoten.
Ze Whatsappen en Pingen en checken elkaars berichten en foto's op Facebook, Twitter en Hyves. Is er wifi beschikbaar, dan gaan ze op internet. Maar ze zoeken ook nog steeds hun vrienden gewoon op.

2. Hun mobiele telefoon heeft emotionele waarde
Vraag ze wat ze het meeste koesteren aan hun telefoon, dan is dat de mogelijkheid om met hun vrienden in contact te staan. Maar de mobiele telefoon dient ook als opslag van dierbare momenten: bijzondere sms'jes, foto's van hun eerste biertje, et cetera.
Emma: *'Als ik gek doe met vriendinnen. Bijvoorbeeld als we in de supermarkt zijn en ik zet een mandje op mijn hoofd. Dan maken vriendinnen een foto. Dit is niet voor Facebook maar voor mijzelf. Dat ik terug kan kijken en denk ik, dat was grappig!'*
Janno: *'Mijn meest speciale foto is van mijn eerste legale biertje. Een Hertog Jan, die ik van mijn ouders mocht drinken om 24.00 uur toen ik 16 werd.'*

3. Hun eerste smartphone krijgen ze aan het begin van de middelbare school.
Allemaal hebben ze een smartphone. Vier kregen deze op hun twaalfde jaar, drie toen ze dertien waren, een toen hij 14 was. Een telefoon hoort er gewoon bij, ook voor de ouders, die naast kleedgeld ook belgeld geven.
Folkert: *'Ik heb prepaid. Ik krijg 65 euro per maand voor mijn mobiel en kleding'*.
Zoe: *'Ik krijg kleedgeld, belgeld en zakgeld'*.
Emma: *'Ik heb een abonnement van 7 euro per maand. Maar ik ga hier altijd overheen (28 euro). Ik betaal het zelf als ik hier overheen ga. Ik krijg in totaal 75 euro in de maand. Ik sms vooral. Bel alleen als er echt iets is naar mijn vader of vriendinnen.'*
4. Enkele jongeren zeggen zich soms te ergeren zich aan hun eigen dwangmatige gedrag.
Emma: '*Ik hou niet meer van Apple, het is te verslavend'*.
Janno: *'Je kan echt niet op een date gaan sms'en terwijl je date tegenover je zit. Dit zie je wel vaak nu. Ik vind dat volwassenen terecht klagen over het 'verslaafde' gedrag van hun kinderen.'*
Zoe: *'Bij mij leidt het soms wel af. Ik vind het moeilijker met mijn huiswerk te beginnen. Ik pak al gauw mijn mobiel.'*

5. Misdragen jongeren zich met hun mobiele telefoon, door bijvoorbeeld te filmen in de kleedkamer en de beelden op internet te zetten? De geïnterviewden geloven in het zelfcorrigerend vermogen van jongeren.
De jongeren op de Thorbecke Scholengemeenschap zeggen dat op hun school een sterk ethisch besef is over hoe je omgaat met je mobiel. Natuurlijk, er gaan wel eens dingen mis, maar de meeste scholieren weten wat je wel en niet kunt maken. Daar hoeven ze ook echt geen les over te krijgen.
Emma: *'Ik denk dat je filmen niet echt tegen kunt gaan. De meeste mensen voelen wel aan wat je kan posten en wat niet. Je kunt er wel over praten, maar ik vind lessen niet echt nodig.'*
Zoe: *'Ik vind het beleid op onze school nu wel goed. Eerst waren ze heel streng. Je mocht niet eens in de gang de tijd of je rooster bekijken of hij werd al afgepakt. Je telefoon moest thuis blijven of in je kluisje. Nu mag dat wel. Bij sommige lessen mag je hem gebruiken om een woordenlijst in te vullen. Het werkt beter als je laat zien dat je jongeren vertrouwt.'*

Samenvatting

Sommige mensen vinden dat jongeren te veel met hun mobiele telefoon bezig zijn, wat vind jij?

'ik vind eigenlijk dat ik ook wel teveel met mijn mobiel bezig ben maar mijn motto is : er is geen leven mogelijk zonder mijn black berry.'

8. Samenvatting

- Van de 8-jarigen heeft bijna een kwart een mobiele telefoon. Vanaf 12 jaar zijn dat nagenoeg alle jongeren. In totaal heeft 79% van de 8- tot 18-jarigen een mobiele telefoon. 63% van de jongeren met een mobiele telefoon zegt te kunnen internetten en 54% heeft een smartphone. Beide factoren zijn sterk afhankelijk van leeftijd: hoe ouder, hoe vaker een mobiel met internet of een smartphone.

- Ouders betalen het vaakst de aanschaf en de maandelijkse kosten van de mobiele telefoon. Hoe ouder, hoe vaker de jongere zelf betaalt. Jongeren met een prepaid mobiel betalen vaker zelf de kosten dan jongeren met een abonnement. 19% van de jongeren heeft wel eens per ongeluk geld uitgegeven aan bijvoorbeeld ongewenste sms-abonnementen of een app.

- Jongeren gebruiken vaker Whatsapp of Ping dan sms. De jongeren die Whatsapp of Ping gebruiken, versturen ook meer berichtjes per week. Ongeveer de helft van de 13-plussers met Whatsapp en/of Ping stuurt zelfs meer dan 100 berichten per week. Moeders worden het vaakst gebeld, vrienden worden het vaakst bereikt via Whatsapp en Ping. Videobellen (Skype, Facetime) en inchecken (Foursquare, Gowalla) doet maar een op de tien jongeren.

- Van de 8- tot 18-jarigen heeft 79% een profiel op Hyves, 49% op Facebook en 34% op Twitter. Op Twitter worden vaker updates geplaatst dan op Hyves en Facebook. Hyves wordt het minst vaak geüpdate. Hyves en Facebook worden het vaakst via de computer bijgewerkt, Twitter via de mobiele telefoon.

- Jonge kinderen doen relatief vaak spelletjes op hun mobiele telefoon. Andere toepassingen, zoals nieuws lezen, video kijken, wekker, reisinformatie en agenda worden meer gebruikt naarmate kinderen ouder zijn.

- Ongewenst gedrag via de mobiele telefoon komt volgens jongeren maar weinig voor. 8% zegt wel eens gepest te zijn via zijn of haar mobiel, 4% is wel eens bedreigd en van 4% is wel eens een foto ongewenst verspreid. 4% heeft wel eens (gewenst of ongewenst) seksplaatjes gekregen op zijn mobiel, maar niemand zegt zulke plaatjes zelf te sturen. 87% van de jongeren zegt geen van de vijf genoemde situaties te hebben meegemaakt.

- De meeste kinderen (72%) moeten op school hun mobiel op stil zetten of helemaal uit tijdens de les. Maar 3% zegt dat er geen regels over mobiele telefoons op school gelden. Volgens 3% wordt de telefoon wel eens educatief ingezet tijdens de les. Thuis is de meest voorkomende regel die over het geldbedrag waarvoor jongeren mogen bellen/sms'en (50%). Hoe ouder het kind, hoe minder vaak er thuis regels gelden.

- Driekwart (75%) van de kinderen is het eens met de stelling 'Mijn generatie is verslaafd aan zijn mobiele telefoon'. Ruim de helft (53%) van de jongeren zegt niet zonder zijn of haar mobiel te kunnen. Ongeveer een kwart (24%) stelt juist dat een mobiele telefoon hen eigenlijk niet zo interesseert. 57% is het ermee eens dat je er zonder mobiele telefoon niet meer bij hoort.

Noten

[i] Een smartphone kan meer dan alleen bellen en sms'en, het is eigenlijk een minicomputer. Er draaien applicaties op waardoor je kunt internetten, e-mailen, maar ook bijvoorbeeld Twitter of Hyves kunt gebruiken. Veel smartphones hebben een aanraakscherm en soms een toetsenbord. Een 'gewone' mobiele telefoon is vooral om mee te bellen en sms'en

[ii] Whatsapp en Ping zijn toepassingen waarmee jongeren via hun mobiele telefoon berichtjes naar elkaar kunnen sturen via internet. Het zit als het ware tussen sms'en en chatten in en is gratis. Het kost geen geld per bericht, zoals bij sms. Jongeren kunnen daardoor eindeloos met elkaar 'pingen' of 'whatsappen' zonder extra kosten.

[iii] Zie 'Altijd binnen bereik. 8-18-jarigen en mobiele telefoons' uit 2010 van Mijn Kind Online, te downloaden via www.mijnkindonline.nl

[iv] Wanneer over verschillen in schoolniveaus wordt gesproken, gaat het alleen om de ondervraagde kinderen die op middelbare scholen zitten, dus hoofdzakelijk de 12-18-jarigen. Bij vmbo telt ook mavo mee en bij vwo gaat het om atheneum en gymnasium.

[v] Een app (afkorting van applicatie) is een programmaatje dat je kunt downloaden en installeren op je mobiele telefoon. Het kan een spelletje zijn, maar ook een dienst als Buienradar, de app van een krant, of bijvoorbeeld de onder jongere populaire 'gratis sms'-apps zoals Whatsapp en Ping.

[vi] Hierbij is rekening gehouden met het feit of de leerlingen een smartphone hebben of niet. Dit omdat het anders bijvoorbeeld lijkt alsof havoleerlingen bepaalde activiteiten vaker doen dan vmbo- en vwo-leerlingen, terwijl dat eigenlijk komt doordat zij vaker een smartphone hebben waarmee dergelijk gebruik mogelijk is.